

महाराष्ट्र विधानपरिषद

तिसरे अधिवेशन, २०२१

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

शुक्रवार, दिनांक २४ डिसेंबर, २०२१ / पौष ३, १९४३ (शके)

(१) गृह मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) महसूल मंत्री		
(३) पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास,
क्रीडा व युवक कल्याण मंत्री		
(४) कृषी, माजी सैनिकांचे कल्याण मंत्री		
(५) रोजगार हमी, फलोत्पादन मंत्री		
(६) वस्त्रोद्योग, मत्स्यव्यवसाय, बंदरे मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ७३

पुणे-बडोदा महामार्गाकरीता टिटवाळा (जि.ठाणे) परिसरातील
बाधित होणाऱ्या चाळकऱ्यांना मोबदला देण्याबाबत

- (१) * १०७९८ श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) टिटवाळा (जि.ठाणे) परिसरातील दोन हजार चाळी पुणे-बडोदा महामार्गात बाधित होत असून चाळकऱ्यांनी आपली घरे प्रकल्पासाठी देण्यास सहमती दर्शविली असून प्रकल्पबाधित चाळकऱ्यांना मिळणारा मोबदला जागामालक हिरावून घेत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुणे-बडोदा महामार्गासाठी अल्याणी, नांदप, बनेली या भागातील बाधित चाळकऱ्यांना थेट मोबदला देण्याबाबतचे आदेश सन २०१९ मध्ये देण्यात आले असून त्याची अद्याप अंमलबजावणी झाली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त नोटरी पध्दतीच्या चाळीतील घरासाठी चाळकऱ्यांना मोबदला देण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुसार टिटवाळा परिसरातील सदर बाधित होणाऱ्या चाळकऱ्यांना मोबदला देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१) नाही.

(२) पुणे-बडोदा महामार्गाच्या भूसंपादन प्रकरणी उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, कल्याण यांचेकडून बांधकामांचे (घरे/ रुम/ गाळे/ जोते/ गोडाऊन/ ऑलकंपाउंड/ पत्रा शेड/ चाळ इत्यादी) मुल्यांकन प्राप्त झालेले आहे. सदर बांधकामाचा मोबदला देणेपूर्वी संबंधित जागामालक, बांधकाम करणारे बांधकाम विकासक आणि चाळीतील घर विकत घेणारे चाळकरी यांचे ना-हरकत दाखले आणि हमीपत्र घेऊन पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) होय.

(४) मोबदला मागणी केलेल्या चाळधारकांची सुनावणी उपविभागीय अधिकारी कल्याण यांचे स्तरावर सुरू असून चाळधारकांना गुणवत्तेनुसार पडताळणी करून घराचा मोबदला देणेची कार्यवाही प्रगतीत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील मत्स्यव्यवसायाला "मत्स्यशेतीचा" दर्जा देण्याबाबत

(२) * १०९५० श्री.निलय नाईक, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय मत्स्यविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील मत्स्यव्यवसायाला मत्स्यशेतीचा दर्जा द्यावा अशी मागणी विरोधी पक्षनेते, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांनी शासनाकडे दिनांक ६ जुलै, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास पत्रान्वये केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मच्छिमारांना अनेकवेळा मत्स्यदुष्काळ, क्यार, महा, निसर्ग, तौक्ते यासारखी चक्रीवादळे, टाळेबंदी सारख्या असंख्य संकटांचा सामना करावा लागला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मच्छिमारांना सवलतीच्या दरात कर्ज व इतर सुविधा उपलब्ध होण्याकरीता मासेमारीला मत्स्यशेतीचा दर्जा मिळण्याची मागणी मच्छिमारांनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मत्स्यव्यवसायाला मत्स्यशेतीचा दर्जा देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अस्लम शेख : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) मत्स्य व्यवसायाला शेतीचा दर्जा देण्याची बाब केंद्र शासनाच्या अधिकार कक्षेत आहे. यानुषंगाने राज्य शासनामार्फत दिनांक १०/१०/२०१९ रोजीच्या पत्रान्वये केंद्र शासनास प्रस्ताव पाठविण्यात आलेला असून मत्स्य व्यवसायाला शेतीचा दर्जा देण्याची विनंती केलेली आहे.

उपरोक्त प्रस्तावाच्या अनुषंगाने केंद्र शासनाकडून राज्य शासनास अद्यापपर्यंत कळविण्यात आलेले नाही.

केंद्र शासनाकडील विविध बैठकांच्या वेळेस केंद्र शासनाकडे मत्स्यव्यवसायाला कृषी दर्जा मिळणे या प्रस्तावाबाबत पाठपुरावा करण्यात आलेला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोलापूर जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना प्रधानमंत्री पीक विमा
योजनेचा लाभ देण्याबाबत**

(३) * ११२२५ श्री.प्रशांत परिचारक : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्ह्यात सन २०२०-२०२१ मध्ये २४८९६ शेतकऱ्यांनी प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेतर्गत पीक विमा उतरविला असून हवामानावर आधारित फळ पीक विमा योजनेच्या निकषात बदल केल्यामुळे जिल्ह्यातील सुमारे २४८९६ शेतकऱ्यांचे रुपये ११ कोटी प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेच्या जाचक अटींमुळे बुडीत गेले असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, खराब हवामान आणि नैसर्गिक आपत्ती यामुळे फळ पिकांचे नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांकडे विमा कवच असून देखील विम्याच्या जाचक अटींमुळे लाभ घेता आला नाही, त्यामुळे विम्याच्या जाचक अटींमध्ये बदल करून शेतकऱ्यांना विमा कवचमार्फत आर्थिक लाभ देण्याबाबत शेतकऱ्यांनी शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दादाजी भुसे : (१) हे खरे नाही.

सोलापूर जिल्ह्यात सन २०२०-२१ मध्ये मृग बहार व आंबिया बहार साठी शेतकऱ्यांनी एकूण ३८,५६१ अर्जाद्वारे हवामान आधारित फळ पीक विमा योजनेत सहभाग घेतला आहे. योजनेच्या निकषांनुसार मृग बहार २०२० मध्ये पात्र शेतकऱ्यांना रक्कम रुपये ५७.१६ लाख इतकी विमा नुकसान भरपाई विमा कंपनीमार्फत अदा करण्यात आली असून आंबिया बहार २०२०-२०२१ मध्ये सोलापूर जिल्ह्यात पात्र शेतकऱ्यांना रक्कम रुपये ३२९.३५ लाख इतकी विमा नुकसान भरपाई देय झाली आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेतर्गत मृग व आंबिया बहार सन २०२१-२२ ते २०२३-२४ करीता अधिसूचित फळपिकांच्या हवामान धोक्यांमध्ये सुधारणा करून सुधारित हवामान धोक्यांनुसार शासन निर्णय दिनांक १८ जून, २०२१ अन्वये योजनेची अंमलबजावणी राज्यात करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आटपाडी (जि.सांगली) पोलीस स्टेशनच्या सहायक पोलीस
निरीक्षकाच्या गैरकारभाराबाबत**

(४) * १०३१२ श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.सदाशिव खोत : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आटपाडी (जि.सांगली) पोलीस स्टेशन हद्दीत नोटा छपाई मशीन सापडूनही संबंधित आरोपींना सोडल्याप्रकरणी तसेच आटपाडी तहसिल कार्यालयाने जप्त केलेले वाहने संगनमताने चोरी करण्यास मदत केल्याप्रकरणी आटपाडी पोलीस स्टेशनचे सहाय्यक पोलीस निरीक्षक (API) यांची सी.आय.डी. मार्फत चौकशी करून त्यांचेवर कारवाई करण्याबाबतची तक्रार एका राजकीय पक्षाचे तालुका अध्यक्ष (जि.सांगली) यांनी जिल्हा पोलीस प्रमुखांकडे माहे फेब्रुवारी, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) हे खरे आहे.

(२) सदर प्रकरणी उपविभागीय पोलीस अधिकारी, विटा विभाग, विटा यांचे स्तरावर चौकशी करण्यात आली आहे. चौकशीअंती आटपाडी (जि.सांगली) पोलीस स्टेशन हद्दीत नोटा छपाई मशीन सापडलेबाबत अथवा संबंधित आरोपींना सोडल्याची कोणतीही घटना घडल्याचे निष्पन्न झाले नाही. तसेच

तहसिलदार, आटपाडी यांनी जप्त केलेली वाहने संबंधित तहसिलदारांच्या ताब्यात असून अशा वाहनासंदर्भात महसूल प्रशासनाकडून कोणतीही तक्रार नोंदविण्यात आलेली नाही. सबब, सहायक पोलीस निरीक्षक (API) यांची कोणतीही कसुरी दिसून आली नसल्याने त्यांचेवर कारवाई करणे आलेली नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील दूध उत्पादक शेतकऱ्यांच्या दुधाला किमान
आधारभूत किंमत देण्याबाबत**

(५) * १०३८९ श्री.सदाशिव खोत, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.अरुण लाड, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.अरुणकाका जगताप, श्री.संजय दौंड, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.प्रसाद लाड, श्री.निलय नाईक, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रमेशदादा पाटील, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.चंदूभाई पटेल : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील दूध उत्पादक शेतकऱ्यांना दुधाचा रास्त भाव देण्यात येत नसल्यामुळे दुधाला दर वाढवून मिळावा यासाठी किसान सभा, दूध उत्पादक शेतकरी संघर्ष समिती, रयत क्रांती शेतकरी संघटना इ. दूध उत्पादक शेतकरी संघटनांनी माहे मे-जून, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान आंदोलने केली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक २५ जून, २०२१ रोजी दूध दराचे प्रश्नावर मा.दुग्धविकास मंत्री यांचे अध्यक्षतेखाली विविध दूध उत्पादक शेतकरी संघटनांचे प्रतिनिधी यांचे समवेत मंत्रालय, मुंबई येथे बैठक झाली असून सदर बैठकीत, उसाच्या धर्तीवर दूध उत्पादक शेतकऱ्यांना रास्त व किफायतशीर दर (एफआरपी) देण्याचे दृष्टीने शासकीय पातळीवर अभ्यास करून त्याबाबतचा निर्णय घेण्यात येईल, असे मा.दुग्धविकास मंत्री महोदयांनी प्रसारमाध्यमांसमोर जाहीर केले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर बैठकीत दूध उत्पादक शेतकरी संघटनांचे प्रतिनिधी यांनी दुधाला योग्य दर मिळण्यासाठी केंद्र व राज्य शासनाने परस्पर समन्वयातून दुधाचा हमीभाव कायदा अंमलात आणावा अशी मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त बैठकीनुसार शासनाने निर्णय घेतला आहे काय, असल्यास निर्णयाचे स्वरूप काय आहे, त्यानुसार उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून दुधाला किमान आधारभूत किंमत (एफआरपी) लागू करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुनिल केदार : (१) राज्यातील दूध उत्पादक शेतकऱ्यांना दूधाचा रास्तभाव देण्याबाबत विविध संघटना तसेच लोकप्रतिनिधींनीकडून शासनाकडे निवेदने प्राप्त झालेली आहेत.

(२) राज्यातील दूध उत्पादक शेतकऱ्यांच्या दुधाला स्थिर भाव प्राप्त होण्याच्या दृष्टीने ऊसासाठी ज्याप्रमाणे एफआरपी च्या धर्तीवर दुधासाठी एफआरपी देण्याबाबत कायद्यातील तरतूदी तपासून प्रस्ताव सादर करण्याबाबत दिनांक २५/०६/२०२१ रोजीच्या बैठकीमध्ये मा.मंत्री (दुग्धविकास) यांनी निर्देश दिलेले आहेत.

(३), (४) व (५) किमान आधारभूत किंमत (एफआरपी) लागू करण्याबाबत व्यवहार्यता तपासण्यासाठी मंत्रिमंडळाची उपसमिती स्थापन करण्याची कार्यवाही चालू आहे.

यवतमाळ जिल्ह्यातील शेंबाळपिंपरी नजीकच्या

पाणंद रस्त्याची दुरवस्था झाल्याबाबत

(६) * १०५१७ डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.राजेश राठोड, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्ह्यातील शेंबाळपिंपरी नजीकच्या कोल्हा पाणंद रस्त्याची अवैध रेती वाहतूकीमुळे दुरवस्था झाल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास चौकशीच्या अनुषंगाने शेंबाळपिंपरी येथील कोल्हा पाणंद रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संदीपानराव भुमरे : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

शेतमालाची वाहतूक, सततचा पाऊस, अतिवृष्टी व धरणातील पाण्याच्या विसर्ग यामुळे सदर रस्त्याची दुरुवस्था झाली आहे. त्यामुळे पालकमंत्री शेत/पाणंद रस्त्यांचा २०२१-२२ या वर्षाच्या आराखड्यात कोल्हा ते शेंबाळपिंपरी या २ कि.मी रस्त्याचे काम प्रस्तावित केले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भंडारा जिल्ह्यातील नदीपात्रातून होणारे अवैध वाळू
उत्खनन व वाहतूक रोखण्याबाबत**

(७) * ११२४७ डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.निलय नाईक, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भंडारा जिल्ह्यातील ढिवरवाढा ते डोंगरगावामध्ये वैनगंगा नदीपात्रातून, दिघोरी (ता.साकोली) येथे चुलबंद नदीपात्रातून, बावनथडी आणि वैनगंगा नदीपात्रातून तसेच चुल्हाड (सिहोरा) येथील वैनगंगा नदी पात्रातील तातसवाडी, सीतेपार गावांचे शिवारातून अवैधरित्या वाळूची चोरी व क्षमतेपेक्षा जास्त वाळूची वाहतूक होत असल्याचे माहे सप्टेंबर-ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अवैध वाळू उत्खननामुळे शासनाचा महसूल बुडत असून क्षमतेपेक्षा जास्त वाळूची वाहतूक केल्यामुळे रहदारीचे रस्ते, शेतात जाणाऱ्या रस्त्यांची दुरुवस्था झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अवैध वाळू उत्खनन व वाहतूक रोखण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी व नागरिकांनी स्थानिक पोलीस विभाग, जिल्हा खनिकर्म विभाग यांचेकडे तक्रार करण्यात येवूनही अवैध रेंती वाहतूक करणाऱ्यांवर कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने वाळूमाफिया तसेच वाळू उत्खनन व वाहतुकीकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करून अवैध वाळू उत्खनन व वाहतूक रोखण्याबाबत कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१), (२), (३) व (४) गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन व वाहतूकीस प्रतिबंध करण्याकरीता जिल्हा, उपविभाग व तालुका स्तरावर दक्षता पथकाची स्थापना करण्यात आली आहे. सदर पथकांमार्फत भंडारा जिल्ह्यात माहे एप्रिल, २०२१ ते ऑक्टोबर, २०२१ या कालावधीमध्ये ३५१ प्रकरणांत रुपये ४.२९ कोटी दंडात्मक कारवाई करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

बुलढाणा जिल्ह्यात विमुक्त जाती व भटक्या जमाती आणि अनुसूचित जाती व जमातींचे बोगस जात प्रमाणपत्र देण्यात येत असल्याबाबत

(८) * १०९८१ श्री.राजेश राठोड, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, डॉ.वजाहत मिर्झा, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अभिजित वंजारी, श्री.जयंत आसगावकर, श्री.मोहनराव कदम : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा जिल्ह्यात विमुक्त जाती व भटक्या जमाती आणि अनुसूचित जाती व जमातींचे बोगस जात प्रमाणपत्र देण्यात येत असल्याबाबतची तक्रार स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांचेकडे माहे ऑक्टोबर, २०२१ च्या दुसऱ्या आठवड्यात केली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांनी चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने बोगस जात प्रमाणपत्र देणाऱ्या दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१) व (२) विमुक्त जाती व भटक्या जमाती आणि अनुसूचित जाती व जमातीचे बोगस जात प्रमाणपत्र बाबत तक्रार जिल्हाधिकारी, बुलढाणा या कार्यालयास प्राप्त झालेली नाही. तथापि, बोगस जात वैधता प्रमाणपत्र निर्गमित केल्याबाबतचे निवेदन जिल्हाधिकारी, बुलढाणा या कार्यालयास दिनांक ११/१०/२०२१ रोजी प्राप्त झालेले आहे. सदर निवेदनावर अप्पर जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांच्या स्तरावर प्राथमिक चौकशी करण्यात येत आहे.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बोरीवली येथील समाजसेविकेचा राजकीय पक्षाच्या
कार्यकर्त्यांने विनयभंग केल्याबाबत**

(९) * १०४५१ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बोरीवली येथील राजकीय पक्षाच्या कार्यालयात कार्यकर्त्यांने एका समाजसेविकेचा विनयभंग करून धमकी दिल्याची घटना दिनांक २३ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर घटनेची तक्रार पिडीत महिलेने स्थानिक आमदार व खासदार यांच्याकडे करूनही कोणतीच कारवाई होत नसल्याने पिडीत महिलेने याप्रकरणी पोलीस ठाणे, बोरीवली येथे गुन्हा दाखल केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, यासदंर्भात मा.गृह राज्यमंत्र्यांकडे पिडीत महिलेने पत्राव्दारे तक्रार केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पिडीत महिलेचा विनयभंग करणाऱ्या दोषीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री.दिलीप वळसे-पाटील :** (१) एका महिलेने तिचा विनयभंग झाल्याबाबतची तक्रार बोरिवली पोलीस ठाणे येथे दिनांक २२/०९/२०२१ रोजी नोंदविलेली आहे.
- (२) बोरिवली पोलीस ठाणे येथे दिनांक २२/०९/२०२१ रोजी गु.र.क्र.१०४४/२०२१, भा.द.वि. कलम ३५४ अन्वये गुन्हा नोंद करण्यात आला आहे.
- (३) राज्यमंत्री (गृह/शहरे) यांचेकडे दिनांक २२/०९/२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये सदर महिलेने तक्रार केली आहे.
- (४) बोरिवली पोलीस ठाणे येथे दिनांक २२/०९/२०२१ रोजी गु.र.क्र.१०४४/२०२१, भा.द.वि. कलम ३५४ अन्वये गुन्हा नोंद करण्यात आला असून, मा.बोरिवली न्यायालय येथे दिनांक ०१/१२/२०२१ रोजी दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आले आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अकोला, अमरावती व बुलढाणा जिल्ह्यात नानाजी देशमुख
कृषी संजीवनी योजना राबविण्याबाबत**

(१०) * १०२९८ श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.संजय दौंड : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्पांतर्गत अकोला, बुलढाणा व अमरावती या तीन जिल्ह्यातील खारपाणपट्ट्यातील १५ तालुक्यात शेतकऱ्यांचे उत्पन्न वाढविण्यासाठी करावयाच्या ढाळीचे बांध, शेतीचे बांध बंदिस्ती, बांधावर गवताची लागवड, वृक्ष लागवड व शेततळी इत्यादी उपाययोजनांच्या कामांचा आराखडा सादर करण्याचे निर्देश प्रकल्प संचालक यांनी या तीनही जिल्हा अधीक्षक, कृषी अधिकाऱ्यांना (एसएओ) दिनांक १९ ते २१ सप्टेंबर, २०२१ या दरम्यान दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अकोला, बुलढाणा व अमरावती या तीनही जिल्ह्यांच्या जिल्हा अधीक्षक, कृषी अधिकाऱ्यांकडून केलेल्या उपाययोजनांचे आराखडे प्राप्त झाले आहेत काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर योजना प्रभावीपणे राबविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दादाजी भुसे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाकडे गाव विकास आराखडे सादर करण्यापूर्वी जिल्हास्तरीय समन्वय समितीची मंजूरी घेण्यात येते, जिल्हास्तरावर सदर प्रक्रिया प्रगतीत आहे.

(३) गाव विकास आराखड्यांना जिल्हा समन्वय समितीमध्ये मंजूरी घेऊन कामांना सुरुवात करण्याबाबत प्रकल्प संचालक यांनी दिनांक २९/१०/२०२१ रोजीच्या प्रकल्प अंमलबजावणी आढावा बैठकीमध्ये सूचना दिलेल्या आहेत

(४) अशी बाब नाही.

ओएनजीसी कंपनीच्या सर्वेक्षणामुळे पालघर व ठाणे जिल्ह्यातील बाधित होणाऱ्या मच्छीमार कोळी बांधवांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत

(११) * १०७८८ श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय मत्स्यविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर व ठाणे जिल्ह्यामध्ये तेल आणि नैसर्गिक वायू महामंडळ (ONGC) यांच्यामार्फत समुद्रामध्ये तेल संशोधन करिता पश्चिम किनाऱ्यावर सेस्मिक सर्वेक्षणादरम्यान पालघर व ठाणे जिल्ह्यातील मासेमारी करणाऱ्या कोळी बांधवांना मासेमारी बंदीच्या कालावधीमध्ये शासनाने नुकसान भरपाई दिली नसल्याने सन २००५ ते २०१५ पर्यंत रुपये ५०० कोटींची नुकसान भरपाई रक्कम ओएनजीसीने थकविली असल्याचे माहे जानेवारी, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ओएनजीसी सर्वेक्षणाच्या नावाखाली दरवर्षी जानेवारी ते मे महिन्यात मासेमारी पूर्णपणे बंद ठेवत असल्याने ८० गावांहून अधिक मच्छिमारांवर उपासमारीची वेळ आली आहे, सुमारे १० हजारांपेक्षा जास्त मासेमारी नौका असून पंधरा लाखांहून अधिक मच्छिमार या व्यवसायावर अवलंबून असताना त्यांना सन २००५ पासूनचे नुकसानीपोटी देण्यात येणारी कोट्यवधी रुपयांची नुकसान भरपाई ओएनजीसीने अद्याप न देण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, हयापूर्वी ओएनजीसी मार्फत किती वेळा पालघर जिल्ह्यात सेस्मिक सर्वे करण्यात आला आहे, मच्छिमार बांधवाचे होळीनंतर मासेमारीसाठी अनुकूलन वातावरण तयार होत असताना ओएनजीसीव्दारे हा सर्वे लादला जात आहे, त्यामुळे मच्छिमार बांधव पुन्हा आर्थिक संकटात सापडला जाणार असल्याने मच्छिमारांना शासनाकडून विशेष पॅकेज देण्यात येणार आहे काय,

(४) असल्यास, सेस्मिक सर्वे होत असताना मच्छिमारांचे किती नुकसान होणार आहे याची CMFRI मार्फत चौकशी केली आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून पालघर व ठाणे जिल्ह्यात सेस्मिक सर्वेक्षणामुळे मासेमारी बंदीच्या कालावधीमध्ये मच्छिमार कोळी बांधवांना मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अस्लम शेख : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) ओएनजीसी सर्वेक्षणामुळे बाधित मच्छिमारांना नुकसान भरपाई देण्याची बाब ही ओएनजीसी कंपनी (पेट्रोलियम मंत्रालय, केंद्र शासन) यांच्या अखत्यारीतील आहे.

(४) सर्वेक्षणामुळे सागरी मत्स्यसंपदेवर होणारा परिणाम तपासण्याकरीता सर्वेक्षणापूर्वी, मध्ये व सर्वे नंतरचा अभ्यास करण्यासाठी ONGC कंपनीमार्फत C.M.F.R.I. (Central Marine Fisheries Research Institute) संस्थेची नेमणूक करण्यात आली असून C.M.F.R.I. संस्थेमार्फत सर्वेक्षणाबाबत अभ्यास करून अहवाल ONGC कंपनीस सादर करण्यात आलेला आहे.

(५) C.M.F.R.I. संस्थेकडून प्राप्त झालेला अहवाल ONGC मार्फत पेट्रोलियम मंत्रालय, नवी दिल्ली यांना सादर करून नुकसान भरपाईबाबत ONGC प्रशासनाकडून उचित धोरण अवलंबण्याबाबत कार्यवाही करण्यात येत आहे.

**मुंबईतील भाऊच्या धक्क्यावरून बोटींद्वारे
अवैध पदार्थांची वाहतूक होत असल्याबाबत**

(१२) * १०४७७ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रामनिवास सिंह, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.प्रशांत परिचारक : सन्माननीय बंदरे मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील भाऊच्या धक्क्यावरून लहान बोटींद्वारे अवैध वाहतूक केली जात असून बंदर नियंत्रकांचे याकडे दुर्लक्ष होत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, भाऊच्या धक्क्यावरून लहान बोटींच्या दररोज ७५ ते ८० फेऱ्या होत असून सदर बोटींमध्ये किती लोकांनी ये-जा केली, ते कोणत्या देशाचे नागरिक आहेत, त्यांनी पिशव्यातून काय आणले किंवा नेले यांची तपासणी होत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर बोटींमधून मद्य, चरस, गांजा आणि अन्य अंमली पदार्थांची सर्रासपणे ने-आण होत असून तपास अधिकारी या प्रकारांकडे जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबईसारख्या आंतरराष्ट्रीय शहरातील भाऊचा धक्का याठिकाणी सुरक्षेच्या दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अस्लम शेख : (१) मुंबई बंदर विश्वस्त यांचेकडून प्राप्त झालेल्या अहवालानुसार अवैध वाहतूक होत असल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

(२) भाऊचा धक्का येथील प्रवासी जेटी येथून परवानाधारक प्रवासी बोटीतून प्रवासी वाहतूक केली जाते. तेथे योग्य तो पोलीस बंदोबस्त ठेवण्यात येतो. तेथून ये-जा करणाऱ्या सर्व प्रवाशांची आणि त्यांचे सामानाची पोलीसांकडून डी.एफ.एम.डी., एच.एच.एम.डी., तसेच लगेज स्कॅनरच्या सहाय्याने तपासणी करण्यात येते व तेथे योग्य तो पोलीस बंदोबस्त ठेवण्यात येतो.

(३) भाऊचा धक्का येथून जाणाऱ्या लहान मोठ्या संशयीत बोटींची पोलीस गस्ती बोट, कोस्टगार्ड तसेच सी.आय.एस.एफ. यांचेकडून तपासणी करण्यात येते. तसेच भाऊचा धक्का येथे लागणाऱ्या बोटींची आणि त्यातील खलाशांचीही तपासणी करण्यात येते. अनियमतता आढळल्यास त्यांचेवर आय. व्ही. अॅक्टनुसार कारवाई करण्यात येते. माहे सप्टेंबर, २०२१ पासून अद्यापपर्यंत ९० जणांवर आय. व्ही. अॅक्टप्रमाणे कारवाई करण्यात आली आहे.

(४) भाऊचा धक्का येथील सुरक्षा ही मुंबई पोर्ट ट्रस्ट, सी.आय. एस.एफ., कोस्ट गार्ड, पोलीस यांच्यामार्फत केली जाते. वेळोवेळी सागरी कवच, सागरी सजग या प्रकारचे उपक्रम राबवून सुरक्षेचा आढावा घेवून ती अधिकाधिक मजबूत करण्यात येते. भाऊचा धक्का येथे यलोगेट पोलीस ठाणेतर्फे गस्तीवरील वाहने वारंवार भेटी देत असतात. तसेच दिवसपाळी व रात्रपाळी पर्यवेक्षक, गस्तीवरील अधिकारी आणि अंमलदार भाऊचा धक्का येथे वारंवार भेटी देतात. याकरीता क्यू आर कोड ठेवण्यात आलेले आहेत. तसेच गुन्हे शाखा, विशेष शाखा येथील तसेच झोनल नाईट राऊंड अधिकारीही भाऊचा धक्का येथे भेटी देतात.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बीड जिल्ह्यात अनुसूचित जाती आणि जमातीच्या
नागरिकांवर होत असलेल्या अत्याचारांबाबत**

(१३) * ११०९० श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.प्रसाद लाड, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.निलय नाईक, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रमेशदादा पाटील, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.चंदूभाई पटेल : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बीड जिल्ह्यात महिला अत्याचारासह खून, अपहरणांसारख्या गंभीर गुन्ह्यांच्या घटनांचा आलेख वाढत असून सहा दिवसाला १ खून, ७२ तासाला बलात्कार तर एक महिन्यात ९ अल्पवयीन मुलींचे अपहरण झाल्याचे नॅशनल क्राईम रेकॉर्ड ब्युरो च्या सन २०२० च्या अहवालात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पारनेर (ता.पाटोदा, जि.बीड) येथे पारधी वस्तीवर जमावाने हल्ला करून घरांची मोडतोड केली व यात एका वर्षाचा लहान मुलाचा मृत्यू झाल्याचे दिनांक २५ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले असून नॅशनल क्राईम रेकॉर्ड ब्युरोने प्रसिध्द केलेल्या सन २०२० च्या अहवालात अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमातीच्या नागरिकांवरील अत्याचाराचे सुमारे ३२३२ गुन्हे नोंदविण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अनुसूचित जाती व जमातीच्या नागरिकांवरील अत्याचारांच्या घटनांत वाढ होण्याची कारणे काय आहेत, अत्याचारांना प्रतिबंध करण्यासाठी शासनाने उपाययोजना केल्या आहेत काय, पारनेरच्या घटनेतील आरोपींचा शोध घेण्यात आला आहे काय व अत्याचारग्रस्त पारधी समाजातील कुटुंबांना शासनाने नुकसान भरपाई देण्याबाबत कार्यवाही केली आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने बीड जिल्ह्यातील वाढती गंभीर गुन्हेगारी नियंत्रणात आणण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) सन २०२० मध्ये बीड जिल्ह्यामध्ये खून-५३ आणि बलात्कार-१२९, अल्पवयीन मुलींच्या अपहरणाचे-८५ गुन्हे दाखल आहेत.

(२) पारधी वस्तीवर जमावाने हल्ला केल्याप्रकरणी पाटोदा पोलीस ठाणे, जि.बीड येथे भा. दं. वि. कलम ३०२, ३०७, ३७६, ३७६(ड), ३२४, ३२३, १४७, १४८, १४९, ५०४, ५०६ सह अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती (अत्याचार प्रतिबंध) अधिनियमाचे कलम ३(२)(तीन), ३(२)(va), ३(२)(पाच), ३(१)(w)(i)(ii) सह बालकांचे लैंगिक अत्याचारापासून संरक्षण अधिनियम,

२०१२ चे कलम ४ अन्वये दिनांक २६/०९/२०२१ रोजी गु.र.नं. १७०/२०२१ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सन २०२० मध्ये अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती (अत्याचार प्रतिबंध) अधिनियम, १९८९ अन्वये बीड जिल्ह्यात १७१ गुन्हे आणि महाराष्ट्र राज्यामध्ये ३२५० गुन्हे नोंदविण्यात आले आहेत.

(३) अनुसूचित जाती व जमातीच्या नागरिकांवरील अत्याचाराच्या कारणांमध्ये तात्कालीन भांडणे, शेतजमिनीचे वाद, जागेचे वाद, पैशाच्या देवाण-घेवाणीमुळे होणारे वाद, इ. कारणे आहेत. तसेच, जनतेमधील जनजागृती, कायद्याबाबतच्या ज्ञानाचा प्रसार, यामुळे लोक अन्यायाबाबत तक्रार दाखल करत आहेत.

पोलीस विभागाकडून अनुसूचित जाती व जमातीवरील अत्याचारास प्रतिबंध करण्यासाठी असे गुन्हे ज्या ठिकाणी वारंवार होतात, त्याठिकाणी पोलीस अधिकारी हे वारंवार भेटी देऊन, नागरिकांच्या बैठका घेऊन जनजागृती करतात. या कायद्यातील तपास सुधारणाबाबत प्रशिक्षणार्थी पोलीस अधिकारी/कर्मचारी यांच्याकरीता महाराष्ट्र पोलीस अकादमी व राज्यातील सर्व पोलीस प्रशिक्षण केंद्रांमध्ये कार्यशाळा घेण्यात आलेल्या आहेत. सन २०२० मध्ये १९० आणि सन २०२१ मध्ये २६४ कार्यशाळा घेण्यात आलेल्या आहेत.

पारधी वस्तीवर जमावाने हल्ला केल्याप्रकरणी दाखल गुन्ह्यातील ८ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे. गुन्ह्यामध्ये सहभाग असल्याचे आढळून आलेल्या १६ आरोपींचा शोध घेण्यात येत आहे.

सदर घटनेतील मयताच्या वारसदारांना व जखमींना एकूण रुपये ६,१२,५००/- सामाजिक न्याय विभागाकडून वितरित करण्यात आले आहेत. उर्वरित रक्कम रुपये ९,१२,५००/- पिडीतांचे जात प्रमाणपत्र व बँक पासबुक सादर केल्यानंतर सामाजिक न्याय विभागाकडून वितरित करण्यात येतील.

(४) पारधी वस्तीवर जमावाने हल्ला केल्याप्रकरणी दाखल गुन्ह्यातील ८ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे. गुन्ह्यामध्ये सहभाग असल्याचे आढळून आलेल्या १६ आरोपींचा शोध घेण्यात येत आहे. तसेच, गंभीर गुन्हे

घडू नयेत याकरीता अदखलपात्र गुन्हे दाखल झाल्यानंतर वेळीच प्रतिबंधक कारवाई करण्यात येते. तसेच, गुन्हा घडलेल्या ठिकाणी भेट देते वेळी, ग्राम भेटीदरम्यान गावातील पोलीस पाटील, शांतता कमिटी सदस्य यांच्या बैठकी घेवून मार्गदर्शन करण्यात येते.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**समृद्धी महामार्गाच्या कामात गौण खनिजाचे अवैध उत्खनन
करणाऱ्या कंपनीवर कारवाई करण्याबाबत**

(१४) * १०७०३ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.विक्रम काळे, श्री.शशिकांत शिंदे, डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, श्री.महादेव जानकर : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर-मुंबई समृद्धी महामार्गाच्या कामात गौण खनिजाचे अवैध उत्खनन होत असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले असून बेकायदा/अवैध गौण खनिजाचे उत्खनन करणाऱ्या जालना जिल्ह्यातील कंत्राटदाराला कोट्यवधीचा दंड ठोठावण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जालना-औरंगाबाद दरम्यानच्या समृद्धी महामार्गाच्या बांधकामासाठी मे.कॉन्टेकार्ला लि. या कंपनीने अवैध उत्खनन व साठा केल्याबाबत जिल्हाधिकारी, जालना यांनी स्थापन केलेल्या चौकशी समितीच्या निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी परभणी येथील लोकप्रतिनिधींनी सन २०२०-२०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन यांच्याकडे लेखी तक्रार नोंदविली होती,

(४) असल्यास, राज्यात महामार्गाच्या कामात अवैध उत्खनन होत असल्याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषींवर कारवाई करून समृद्धी महामार्गाच्या कामात अवैध उत्खनन करणाऱ्या कंपनीकडून रुपये ३२८ कोटी दंड वसूल करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१), (२) व (३) होय हे खरे आहे.

(४) जालना-औरंगाबाद दरम्यान समृद्धी महामार्गाच्या कामात अवैध उत्खनन करणाऱ्या कंपनीकडून दंड वसूल करण्याची कार्यवाही तहसिलदार, जालना व बदनापूर यांचे कार्यालयाकडून सुरू आहे.

तसेच संबंधित कंपनीकडून दंडाची रक्कम वसूल केल्याशिवाय संबंधितास अंतिम देयके अदा करू नये असे जिल्हाधिकारी, जालना यांनी दिनांक ०९/१०/२०२० रोजीच्या पत्रान्वये महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास कळविले आहे.

शासन पत्र दिनांक २९/११/२०२१ अन्वये जिल्हाधिकारी जालना यांना दंडाची रक्कम सत्वर वसूल करण्याबाबत कळविण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**करंजा (ता.उरण, जि.रायगड) मत्स्यव्यवसाय विकास
बंदर कार्यान्वित करण्याबाबत**

(१५) * ११०७५ श्री.जयंत पाटील, श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय मत्स्यविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई येथील ससून डॉक बंदरावर मासळी उतरविताना होणारा ताण कमी करण्यासाठी करंजा (ता.उरण, जि.रायगड) मत्स्यव्यवसाय विकास बंदर उभारणीच्या कामास मंजूरी मिळाल्यानंतर प्रत्यक्षात सदरहू बंदराच्या उभारणीच्या कामास सन २०१२ मध्ये सुरुवात करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, एक हजार मच्छीमार बोटी लागण्याच्या क्षमतेचे हे अत्याधुनिक बंदर असून मागील सुमारे ९ वर्षांपासून सदरहू बंदर उभारणीचे काम रखडल्यामुळे या बंदराच्या कामाचा खर्च रुपये ६४ कोटीवरून आता रुपये १५० कोटीपर्यंत पोहचला आहे, आता पूर्णत्वाच्या मार्गावर असतानाच बंदराच्या उंचीची समस्या निर्माण झाली असल्यामुळे उधाणाच्या वेळी मच्छीमार बोटी जेटीवर आदळून अपघाताचा धोका निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, करंजा-नवापाडा किनाऱ्यावर रो-रो सेवेसाठी मार्ग तयार करताना दूषित सांडपाण्याचा निचरा होण्यासाठी रो-रो बंदराच्या झिरो पॉईंट पर्यंत गटार व्यवस्था करण्याची आवश्यकता असतानाही, मेरी टाईम बोर्डाच्या अधिकाऱ्यांच्या दुर्लक्षामुळे करंजा-नवापाडा गावातील दूषित सांडपाणी थेट नव्याने उभारण्यात येत असलेल्या करंजा मच्छिमर बंदरात मिसळत आहे, परिणामतः अशा दूषित पाण्यामुळे मासळीत विषाणू आढळून आल्यास आयात-निर्यातीवर परिणाम होऊन मच्छिमारांचे नुकसान होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने करंजा मत्स्यव्यवसाय विकास बंदर सर्वचदृष्टीने सुलभरित्या कार्यान्वित होण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अस्लम शेख : (१) हे खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

केंद्र शासनाच्या दिनांक २८/०३/२०१८ पत्रान्वये रुपये १४९.८० कोटी रकमेस सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली आहे.

करंजा मच्छिमर सहकारी संस्था, करंजा ता.उरण, जि.रायगड या संस्थेने करंजा बंदराची उंची कमी असल्यामुळे मासेमारी नौका जेटीवर लावताना अडचण होत असल्याबाबत, सहाय्यक आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय, रायगड कार्यालयास तक्रार प्राप्त झालेली आहे. याबाबतची तपासणी केंद्रीय मत्स्यकी तटवर्ती अभियांत्रिकी संस्था (CICEF) यांच्यामार्फत करण्यात येत आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बीड जिल्ह्यातील आदिवासींच्या जमिनीचे
बेकायदेशीर हस्तांतरण थांबविण्याबाबत**

(१६) * १०८८२ श्री.सुरेश धस : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आष्टी (जि.बीड) तालुक्यातील आदिवासींच्या जमिनी बेकायदेशीरपणे महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम, १९६६ चे कलम ३६ व ३६ अ चे उल्लंघन करून अन्य व्यक्तींकडे हस्तांतरित झाल्याची दहा प्रकरणे निदर्शनास आली होती, तदनंतर आणखी तीन प्रकरणे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान नव्याने निदर्शनास आली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वरील १३ प्रकरणांमध्ये कोणतीही कार्यवाही झालेली नसून सदर जमिनी आदिवासींना परत करण्यात आलेल्या नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, लिंबागणेश (ता.जि.बीड) येथील आदिवासींची जमीन गट नंबर ३०५, ३०६, ३०७ व ३०८ जिल्हाधिकार्यांच्या परवानगीशिवाय व शासनाच्या पूर्वपरवानगीशिवाय बिगर आदिवासीं व्यक्तींकडे हस्तांतरित झालेली असल्याने याप्रकरणी जिल्हाधिकारी, बीड यांचेकडे कारवाई करण्यासाठी दिनांक २ नोव्हेंबर, २०२० रोजी अर्जाद्वारे मागणी करूनही कोणतीही कारवाई झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र अनुसूचित जमातींना जमिनी प्रत्यार्पित करण्यासाठी अधिनियम, १९७४ व महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता महसूल अधिनियम, १९६६ कलम ३६ व ३६ अ नुसार कार्यवाही करून त्या जमिनी परत आदिवासींना परत करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१) होय.

(२) व (३) सदर जमिनीबाबत प्रत्यार्पणाची कार्यवाही सुरु करण्यात आली असून प्रस्तुत प्रकरणामध्ये चौकशी करण्याकरीता व साक्ष पुरावा तपासण्यासाठी तहसिल कार्यालय, बीड येथे दिनांक ०७/१२/२०२१ रोजी सुनावणीचे आयोजन करण्यात आले आहे.

(४) व (५) सदर प्रकरणात ७/१२ अभिलेखामध्ये आष्टी तालुक्यातील १३ प्रकरणात हस्तांतरणास बंदी याप्रमाणे शेरा मारण्याची कार्यवाही पूर्ण झाली असून संबंधित आदिवासी जमातींच्या व्यक्तींच्या जमिनी प्रत्यार्पित करण्याची कार्यवाही करण्याचे निर्देश जिल्हाधिकारी, बीड कार्यालयाकडून तहसिलदार आष्टी व बीड यांना देण्यात आले आहेत.

**हिरानंदानी बिल्डर्स यांनी ठाणे येथील शासकीय
ओहोळ जागेवर अतिक्रमण केल्याबाबत**

(१७) * १११७७ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रसाद लाड, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिरानंदानी बिल्डर्स यांनी त्यांच्या ठाण्यातील हिरानंदानी मेडोज प्रकल्पाला लागून असलेल्या शासकीय ओहोळ जागेवर अतिक्रमण करून तळ अधिक दहा मजल्याची व्यावसायिक इमारत व तळ अधिक तीन मजली वाहनतळ इमारत बांधल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू प्रकरणी तहसिलदार, ठाणे यांनी अतिक्रमण स्वतःहून काढण्यासाठी नोटीस बजावली असून अतिक्रमण निष्कासित न केल्यास शासकीय खर्चाने अतिक्रमण दूर करण्यात येईल असे कळविले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त नोटीसीनंतर अद्यापही कोणतीही कारवाई झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीनुसार सदर अतिक्रमण हटविण्याबाबत शासन कोणती कार्यवाही करणार वा करित आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

मे.डब्लू जी. फोर्ज अँड अलाईड इंडस्ट्रीज लि. यांनी त्यांच्या मालकीच्या ग.नं. ५२ मधील विकसित केलेल्या मोठ्या क्षेत्रालगत असलेल्या शासकीय ओहोळ (ग.नं. ४२) मध्ये साधारणपणे ७७० चौ.मी. क्षेत्रावर अतिक्रमण असल्याचे मे, २०२१ मध्ये झालेल्या मोजणीअंती निदर्शनास आले आहे.

(२), (३) व (४) होय, तहसिलदार, ठाणे यांनी दिनांक २७/०७/२०२१ रोजी अतिक्रमण निष्कासनाची नोटीस दिलेली होती. परंतु जनहित याचिका क्र. १/२०२१ मध्ये मा.उच्च न्यायालयाने दिलेल्या अंतरिम आदेशान्वये दिनांक ११/१०/२०२१ पर्यंत अतिक्रमण निष्कासीत करण्यावर निर्बंध होते. तद्नंतर तहसिलदार, ठाणे यांनी दिनांक ११/१०/२०२१ रोजी अतिक्रमण निष्कासनाची नोटीस दिली असता संबंधितांनी अपर आयुक्त, कोकण विभाग यांचेकडे जिल्हाधिकारी व तहसिलदार यांचे आदेशाविरुद्ध अपील दाखल केले. सदर अपिलात दिनांक ११/११/२०२१ रोजी सुनावणीच्या पुढील दिनांकापर्यंत म्हणजेच दिनांक १३/१२/२०२१ पर्यंत जैसे थे परिस्थिती ठेवण्याचे आदेश दिले. याचदरम्यान दिनांक २०/१०/२०२१ रोजी मा.उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा यांचेकडे झालेल्या बैठकीत त्यांनी विकासकाने दिलेल्या अर्जाप्रमाणे फेरमोजणी करण्याचे आदेश दिलेले आहेत.

(५) अपर आयुक्त, कोकण विभाग यांचेकडील प्रलंबित अर्धन्यायिक प्रकरण व मा.उपाध्यक्ष, विधानसभा यांनी दिलेल्या निर्देशाप्रमाणे फेरमोजणीची कार्यवाही प्रस्तावित असल्याने तसेच शासकीय ओहोळ (ग.नं. ४२) मधील अन्य अतिक्रमणासंदर्भात दिवाणी मुकादमा क्रमांक १५/२०१७ मध्ये दाव्याच्या अंतिम निकालापावेतो कोणतीही कार्यवाही न करण्याचे आदेश सह दिवाणी न्यायाधीश वरिष्ठस्तर, ठाणे यांनी दिलेले असल्याने विलंबाबाबत प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद शहरात महिला सुरक्षिततेच्या
दृष्टीने उपाययोजना करण्याबाबत**

(१८) * १०६१० श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद जिल्ह्यात गुन्हेगारीचे प्रमाण वाढले असून जिल्ह्यात गत दोन वर्षात खुनाच्या ४८ व बलात्काराच्या १३६ घटना घडल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, औरंगाबाद शहरात कोरोना काळात २१२ मुली बेपत्ता झाल्याचे, शहरात मागील दीड वर्षात १४३ आणि ग्रामीण भागात ६९ मुलींच्या अपहरणाची नोंद झाल्याचे, ९ अल्पवयीन मुलींचे खून झाल्याचे, एकाने आत्महत्या केल्याचे व २२३ लहान मुलांना मारहाणीच्या घटना घडल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, औरंगाबाद जिल्ह्यात मुलांना त्यांच्या आई-वडिलांकडून विकत घेऊन भीक मागण्यासाठी प्रवृत्त करणाऱ्या माय-लेकीला मुकुंदवाडी पोलिसांनी माहे ऑगस्ट, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान अटक केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मुलांची तस्करी करणाऱ्यांवर कारवाई करून औरंगाबाद जिल्ह्यात कायदा व सुव्यवस्था आणि महिला सुरक्षिततेच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) औरंगाबाद शहरात सन २०२० मध्ये खुनाच्या २५ व ऑक्टोबर, २०२१ अखेर २६ घटना घडलेल्या आहेत. तसेच बलात्काराच्या सन २०२० मध्ये ८४ व ऑक्टोबर, २०२१ अखेर ७९ घटना घडलेल्या आहेत.

(२) कोरोनाकाळात जानेवारी, २०२० ते ऑक्टोबर, २०२१ अखेर औरंगाबाद शहरातून अल्पवयीन मुली बेपत्ता झाल्याबाबत १८० तक्रारी दाखल झालेल्या आहेत. त्यात १९७ अल्पवयीन मुली बेपत्ता होत्या, त्यापैकी १७९ मुली मिळून

आलेल्या आहेत व १८ मुली मिळून आलेल्या नाहीत. तसेच अल्पवयीन मुलीच्या खुनाबाबत औरंगाबाद शहरात एकही गुन्हा दाखल झालेला नाही. अल्पवयीन मुलीच्या आत्महत्येच्या औरंगाबाद शहरात ०४ घटना झालेल्या आहेत. तसेच लहान मुलांना मारहाणीची ०५ प्रकरणे दाखल झालेली आहेत.

(३) पोलीस ठाणे मुकुंदवाडी, औरंगाबाद शहर येथे दिनांक ०१/०९/२०२१ रोजी गु.र.क्र. ३६२/२०२१ कलम ३७०(४)(५), ३२३, ३२४, ३४ भा.दं.वि., कलम ७५, ७६, ८०, बाल न्याय अधिनियम सह कलम ११ महाराष्ट्र भिक्षेकरी प्रतिबंध अधिनियम प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सदर गुन्ह्यामध्ये ५ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे. तसेच सदर गुन्ह्यातील आरोपी हे माय-लेक नाहीत.

(४) सदर प्रकरणी आरोपींना अटक करून दिनांक २८/१०/२०२१ रोजी मा.न्यायालयामध्ये दोषारोपपत्र क्र. ११६/२०२१ दाखल करण्यात आले आहे. अनैतिक मानवी व्यापार प्रतिबंध अधिनियम, १९५६ आणि भारतीय दंड संहितेमधील तरतुदींच्या प्रभावी अंमलबजावणीबाबत दिनांक ०९/०२/२०२१ अन्वये सर्व पोलीस घटकांना सुचित करण्यात आले आहे.

अनैतिक मानवी वाहतूक प्रतिबंध संबंधात भा. द. वि., कलम ३७०, ३७० (क) ही कलमे लावणेबाबत व अनैतिक मानवी वाहतूक संबंधातील गुन्हे करणाऱ्या इसमाविरुद्ध प्रतिबंधात्मक कारवाई करणेबाबत दिनांक ३०/०१/२०२० रोजीच्या परिपत्रकान्वये सर्व पोलीस घटकांतर्गत सर्व तपासी अधिकारी, सर्व संबंधितांना सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

महिला सुरक्षिततेच्यादृष्टीने महिला सहाय्यता कक्ष, महिला सुरक्षा समिती, महिला मदत कक्ष, भरोसा सेल, पोलीस काका/पोलीस दीदी, कौटुंबिक हिंसाचार कायद्याची अंमलबजावणी, महिलांसाठी हेल्पलाईन व महिलांना सन्मानपूर्वक वागणूक देण्याबाबतच्या सूचना इ. उपाययोजना औरंगाबाद जिल्ह्यात करण्यात येत आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील कृषी विद्यापीठांतील रिक्त पदे भरण्याबाबत

(१९) * १०४६३ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात परभणी, राहुरी, अकोला व दापोली येथील कृषी विद्यापीठांतील शिक्षक वर्गीय व शिक्षकेतर अशी १२४७७ पदे मंजूर असून त्यापैकी ६६३५ पदे भरलेली तर ५८४२ पदे (४६.८२ टक्के) रिक्त असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रिक्त पदांमुळे कार्यरत शिक्षकांवर कामाचा अतिरिक्त ताण येत असून अपुऱ्या शिक्षकांमुळे विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी, महात्मा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी, पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ, अकोला व डॉ.बाळासाहेब सावंत कोकण कृषी विद्यापीठ, दापोली या विद्यापीठांतील रिक्त पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दादाजी भुसे : (१) होय, राज्यातील चारही कृषी विद्यापीठांतर्गत शिक्षकवर्गीय व शिक्षकेतर अशी एकूण १२४८० मंजूर पदे असून त्यापैकी माहे ऑक्टोबर, २०२१ अखेर ६४५२ पदे भरलेली असून ६०२८ पदे रिक्त आहेत.

(२) अंशतः खरे आहे.

राज्यातील कृषी महाविद्यालयांमध्ये पुरेशा प्रमाणात शिक्षक उपलब्ध नसल्यामुळे शैक्षणिक कार्यक्रम राबविताना अडचणी येत असल्याने कृषी विद्यापीठातील संशोधन व विस्तार कार्यातील शिक्षकांच्या सेवा शिक्षण कार्यात वापरण्यात येत आहेत.

(३) कृषी विद्यापीठांतर्गत शिक्षकवर्गीय व शिक्षकेतर संवर्गातील पदांच्या पदोन्नती कोट्यातील पदे भरण्याबाबत कार्यवाही सुरु आहे. वित्त विभाग शासन निर्णय अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६५/अर्थ-३, दिनांक ४ मे, २०२० अन्वये

कोविड-१९ च्या संसर्गजन्य रोगामुळे सन २०२०-२१ या वित्तीय वर्षात होणाऱ्या अर्थव्यवस्थेवरील परिणामाबाबत वित्तीय उपाययोजना करण्याबाबत शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आलेला असून कोणत्याही प्रकारची नवीन पदभरती करू नये असे निर्देश आहेत. यासंदर्भात सद्यःस्थितीत कृषी विद्यापीठातील रिक्त पदे पदोन्नती देऊन शिक्षकवर्गीय पदे भरण्याबाबत विचार व्हावा किंवा तासिका तत्वावर पदभरती करण्याबाबत कृषी विद्यापीठास कळविण्यात आलेले आहे.

(४) संबंधित नाही.

**मुंबई शहर व उपनगरातील कोळीवाड्यांना
'आद्य-गावठाण' चा विशेष दर्जा देण्याबाबत**

(२०) * १०५२४ श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम १९६६ चा कायदा पारित होण्याच्या आधीपासून मुंबईसह राज्यातील कोळीवाडे अस्तित्वात होते, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, केंद्र शासनाने सीआरझेड कायद्यात शिथिलता आणल्यानंतर, मुंबईच्या विकास आराखड्यात कोळीवाड्यांचे सीमांकन करण्यात आले नसल्याने, तसेच महाराष्ट्र महसूल कायद्यातही मच्छिमारांच्या राहत्या वास्तव्याची नोंद करण्यात आली नसल्याने कोळीवाड्यांचे अस्तित्व धोक्यात आले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कोळीवाड्यांचे स्वतंत्र अस्तित्व टिकून राहण्यासाठी महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम, १९६६ अंतर्गत कलम १२२ मध्ये दुरुस्ती करून मुंबईसह राज्यातील सर्व कोळीवाड्यांना 'आद्य-गावठाण' चा विशेष दर्जा देण्याबाबत शासनाने निर्णय घेतला आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मुंबईसह राज्यातील सर्व कोळीवाड्यांना "आद्य-गावठाण" चा विशेष दर्जा देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

कोळीवाड्यांच्या सिमांकनाबाबतची कार्यपध्दती व मार्गदर्शक तत्वे निश्चित करण्यासाठी दिनांक २०/११/२०१२ च्या शासन निर्णयान्वये ७ सदस्यीय समिती गठित करण्यात आली आहे. त्याअनुषंगाने उपसंचालक, भूमी अभिलेख, कोकण प्रदेश यांनी सादर केलेल्या अहवालातील सुचविलेल्या बाबी स्विकारून मुंबईतील कोळीवाड्यांचे प्रत्यक्ष सर्वेक्षण करून सिमांकन करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला असल्याचे शासन पत्र दिनांक ०१/११/२०१८ च्या पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे. मत्स्य विभागाच्या दिनांक १६/०८/२०१७ रोजीच्या पत्रानुसार मुंबई उपनगर व मुंबई शहर मिळून एकूण ४१ कोळीवाडे आहेत. यापैकी मुंबई उपनगर मधील २३ कोळीवाड्यांचे बाहेरील हद्दींचे सर्वेक्षण व सिमांकन केले असून ६ कोळीवाड्यांचे स्थानिक विरोधामुळे सिमांकन होऊ शकलेले नाही. तसेच मुंबई शहरामधील ८ कोळीवाड्यांचे बाहेरील हद्दींचे सर्वेक्षण व सिमांकन केले असून उर्वरित ४ कोळीवाड्यांची दिनांक २०/०१/२०२१ रोजी स्थळपाहणी करण्यात आली असून पुढील कार्यवाही सुरू आहे.

(३) असा कोणताही निर्णय शासनाने घेतलेला नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्य शासनाच्या तुकडेबंदीसंदर्भातील नवीन परिपत्रकामुळे शेतकऱ्यांना जमीन खरेदी-विक्रीचे व्यवहार करण्यात अडचणी येत असल्याबाबत

(२१) * १११६० श्री.रणजितसिंह मोहिते-पाटील, श्री.अरुण लाड, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.अरुणकाका जगताप, श्री.संजय दौंड, श्री.अनिकेत तटकरे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाच्या नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक यांनी दिनांक १२ जुलै, २०२१ रोजी तुकडेबंदी तुकडे जोड सुधारणा अधिनियमाच्या कलम-ब ला अनुसरून तुकडेबंदीबाबत परिपत्रक जारी करून त्याची अंमलबजावणी

करण्याबाबत राज्यातील सर्व दुय्यम निबंधकांना कळविण्यात आले असल्याचे दिनांक ४ ऑगस्ट, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर परिपत्रकातील तरतुदीनुसार एखाद्या सर्व्हे नंबरचे क्षेत्र २ एकर असल्यास त्यापैकी एक, दोन व तीन गुंठे जागा विकत घेण्याकरीता सदर क्षेत्राचे दस्त नोंदणी होणार नसून त्याकरीता सदर क्षेत्राचे ले-ऑऊट करणे बंधनकारक करण्यात आल्यामुळे ज्या खातेदारांचे मिळकत क्षेत्र हे प्रमाणभूत क्षेत्रापेक्षा म्हणजेच २ एकर पेक्षा कमी असेल असे खातेदार आपले संपूर्ण क्षेत्र विक्री करत असतील तर अशा खातेदारांपुढे खरेदी-विक्री व्यवहाराच्या अडचणी निर्माण होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, तुकडेबंदी कायद्यांतर्गत राज्यातील गुंठेवारीची खरेदी विक्री व्यवहार रोखले आहेत, शहरी भागातील गुंठेवारी क्षेत्रातील बांधकाम परवानेही रोखण्यात आले आहेत, शहरांच्या झालेल्या हद्दवाढीतील मिळकतदारांना आपल्या क्षेत्राचे प्राथमिक ले-आऊट असूनही बांधकाम परवाना अभावी बांधकाम करता येत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सिंधुदुर्ग व रत्नागिरी जिल्ह्यांसह कोकण प्रदेशातील अन्य ठिकाणच्या शेतकऱ्यांच्या मिळकतीचे क्षेत्र हे प्रमाणभूत क्षेत्राच्या मर्यादेपेक्षा कमी असल्याने व ७/१२ च्या उतान्यात तुकडा अशी नोंद असल्याने मिळकतीच्या खरेदी-विक्री करण्यास शेतकऱ्यांपुढे अडचणी निर्माण होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त परिपत्रकातील कायदेविषयक तांत्रिक बाबी दूर करून त्याऐवजी सुधारित परिपत्रक निर्गमित करण्याबाबत कोकणातील शेतकरी व स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.महसूल मंत्री महोदयांना निवेदन सादर करून मागणी केली असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(६) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर मागणीनुसार सुधारित परिपत्रक निर्गमित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१) व (२) होय. हे खरे आहे.

महाराष्ट्र धारण जमिनीचे तुकडे पाडण्यास प्रतिबंध करण्याबाबत व त्याचे एकत्रिकरण करण्याबाबत अधिनियम, १९४७ च्या तरतुदीनुसार एखादया सर्व्हे नंबरचे क्षेत्र प्रमाणभूत क्षेत्राप्रमाणे असल्यास अशा जमिनीच्या व्यवहाराची दस्त नोंदणी होऊ शकते.

तसेच एखादया सर्व्हे नंबरमधील क्षेत्र प्रमाणभूत क्षेत्रापेक्षा कमी असेल व अशा क्षेत्रातील एक, दोन अथवा तीन गुंठे जागा विकत घ्यायची असेल तर त्या सर्व्हे नंबरचा 'ले-आऊट' करून त्यामध्ये एक, दोन गुंठ्यांचे तुकडे पाडून त्यास जिल्हाधिकारी किंवा सक्षम प्राधिकरणाची मंजूरी घेतल्यास, अशा मान्य 'ले-आऊट' मधील एक, दोन गुंठे जमिनीच्या व्यवहाराची दस्त नोंदणी होऊ शकते.

(३) नोंदणी अधिनियम व नियमातील तरतुदी व त्याच्या सुलभ अंमलबजावणीकरीता वेळोवेळी नोंदणी महानिरीक्षक विभागाने निर्गमित केलेल्या परिपत्रकातील अटी व शर्तीची पूर्तता करणारा दस्तऐवज दुय्यम निबंधक नोंदणीसाठी स्विकारतात.

तथापि, महाराष्ट्र धारण जमिनीचे तुकडे पाडण्यास प्रतिबंध करणेबाबत व त्यांचे एकत्रिकरण करण्याबाबत अधिनियम, १९४७ अन्वये प्रमाणभूत क्षेत्रापेक्षा कमी असलेल्या क्षेत्राचे खरेदी-विक्री व्यवहार करता येत नाहीत. बांधकाम परवान्यासाठी या अधिनियमातील/परिपत्रकातील तरतुदी लागू होत नाहीत.

(४) व (५) होय. हे खरे आहे.

कोकण विभागातील मिळकतीच्या दस्तांची नोंदणी करताना येणाऱ्या अडचणींसंदर्भात शासनास निवेदने प्राप्त झालेली आहेत.

(६) नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी निर्गमित केलेल्या दिनांक १२/०७/२०२१ रोजीच्या परिपत्रकाच्या संदर्भात मा.उच्च न्यायालय, मुंबई, नागपूर खंडपीठ येथे याचिका दाखल झालेल्या आहेत.

प्रस्तुत प्रकरण न्यायप्रविष्ट असल्यामुळे अंतिम न्यायनिवाड्यानंतर शासनस्तरावर यथायोग्य कार्यवाही करण्याबाबत निर्णय घेण्यात येईल.

**हिंगणघाट (जि.वर्धा) तालुक्यातील वाळूमाफियांवर
कारवाई करण्याबाबत**

(२२) * ११२९६ श्री.प्रवीण दटके, डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.रामदास आंबटकर : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगणघाट (जि.वर्धा) तालुक्यात वाळूमाफिया अवैध मार्गाने ट्रॅक्टरव्दारे वाळूचोरी करित असताना तलाठ्यांनी वाळूचोरी अडविण्याचा प्रयत्न केला असता, वाळूमाफियांनी तलाठ्यांवर तलवारीने हल्ला केल्याचे दिनांक ६ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून वाळूमाफियांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) याबाबत संबंधित आरोपींविरुद्ध भारतीय दंड संहिता, १९६० चे कलम ३५३, २९४, १४३, १४४, १४७, १४८, १४९, ५०६(२) व ३७९, तसेच शस्त्र अधिनियम, १९६५ चे कलम ४ व २५ अन्वये पोलीस स्टेशन हिंगणघाट येथे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोरेगाव (जि.सातारा) तालुका कृषी कार्यालयाकरीता पर्यायी
इमारत उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(२३) * ११३७३ श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.अरुण लाड : तारांकित प्रश्न क्रमांक ६५५७ ला दिनांक २ मार्च, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरेगाव (जि.सातारा) तालुका कृषी कार्यालयाच्या शासकीय इमारतीची दुरुवस्था झाल्याने पावसाळ्यात इमारतीचे स्लॅब गळती होत असून कार्यालयीन अभिलेख्यांची सुरक्षितता राखणे गेल्या दोन वर्षांपासून गैरसोयीचे झाले आहे, त्यामुळे पर्यायी इमारत उपलब्ध करून देण्याच्यादृष्टीने कोरेगाव पंचायत समितीच्या ताब्यात असलेली सर्व्हे क्र. १०३ बचत भवनची इमारत तालुका कृषी अधिकारी, कोरेगाव कार्यालयास उपलब्ध करून देणेबाबत कोरेगाव पंचायत समितीने ठराव मंजूर करून जिल्हा परिषदेकडे पाठविण्यात आला असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत जिल्हा परिषद, सातारा यांचेस्तरावर सुरु असलेली कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय, त्यानुसार कोरेगाव पंचायत समितीच्या सदर ठरावास सातारा जिल्हा परिषदेने मंजूरी दिली आहे काय, याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(३) असल्यास, पंचायत समिती कार्यालयाकडील बचत भवनाची इमारत तालुका कृषी अधिकारी, कोरेगाव कार्यालयाकरीता भाडे तत्वावर घेण्याबाबत तसेच शेती उत्पन्न बाजार समिती, कोरेगाव यांचेकडे उपलब्ध असलेली शेतकरी भवन ही इमारत तालुका कृषी अधिकारी, कोरेगाव कार्यालयाकरीता भाडे तत्वावर घेण्याबाबत प्रस्तावित करण्यात आलेली कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोरेगाव तालुका कृषी कार्यालयाकरीता पर्यायी इमारत उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दादाजी भुसे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) कोरेगाव पंचायत समितीच्या ठरावास सातारा जिल्हा परिषदेने अद्याप मंजूरी दिलेली नाही.

(३) व (४) शेती उत्पन्न बाजार समिती, कोरेगाव, जि.सातारा यांचेकडे उपलब्ध असलेली शेतकरी भवन ही इमारत तालुका कृषी अधिकारी, कोरेगाव, जि.सातारा या कार्यालयाकरीता भाडेतत्वावर घेण्याबाबत कार्यवाही पूर्ण

झालेली असून सदर इमारतीत तालुका कृषी अधिकारी, कोरेगाव, जि.सातारा कार्यालय स्थलांतरित झाले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बाळापूर (जि.अकोला) तालुक्यात मनरेगा अंतर्गत केलेल्या
रस्त्यांच्या कामात गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(२४) * १०९३० श्री.रामदास आंबटकर : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बाळापूर (जि.अकोला) तालुक्यातील महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत ग्रामपंचायत बारलिगा व बटवारी येथील रस्त्यांच्या कामाचा निधी मंजूरीशिवाय आहरीत करून यात गैरव्यवहार झाल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने रस्त्यांच्या कामात गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संदीपानराव भुमरे : (१) नाही. हे खरे नाही.

अकोला जिल्ह्यातील बाळापूर तालुक्यातील बटवारी खु. व बारलिगा या ग्रामपंचायतीमधील शेतारस्त्यांच्या कामांचे कुशल निधीचे दोन निधी वितरण आदेश (FTO) मंजूरीशिवाय अनावधानाने आहरीत करण्यात आले होते. सदर बाब संबंधितांच्या लक्षात आल्यावर दुसऱ्याच दिवशी आहरीत निधी जिल्हाधिकारी, अकोला यांच्या रोजगार हमी योजनेच्या खात्यात जमा करण्यात आली आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) निरंक.

**पारशिवणी (जि.नागपूर) येथे पेंच नदीपात्रातून अवैध
वाळू उपसा होत असल्याबाबत**

(२५) * ११०५८ श्री.अभिजित वंजारी, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.राजेश राठोड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.जयंत आसगावकर, श्री.मोहनराव कदम, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पारशिवणी (जि.नागपूर) येथील पेंच नदीपात्रातून जेसीबी, पोकलॅड, डेझर बोटने अवैध वाळू उपसा होत असल्याचे दिनांक १८ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, येथे सातत्याने क्षमतेपेक्षा अधिक वजनाची वाळू वाहतूक होत असल्याने येथील रस्त्यांची दुरुवस्था झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने वाळूमाफियांवर कारवाई करून अवैध वाळू उपसा रोखण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) पारशिवणी तालुक्यातील मौजे गरांडा, पिपळा व वाघोडा रेतीघाटाची केलेल्या संयुक्त तपासणीमध्ये सदर रेतीघाटावर २ पोकलॅन, २ जेसीबी, २ ट्रॅक्टर व १ बोट आढळून आल्याने सदर यंत्रसामग्री जप्त करून रुपये ३८ लक्ष एवढी दंडात्मक कारवाई करण्यात आली आहे. तसेच, सदर रेतीघाटामध्ये आढळून आलेला अवैध ११०० ब्रास वाळू/रेतीसाठा जप्त करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शेतकऱ्यांना खतांकरीता सबसिडी देण्याबाबत

(२६) * १०५७१ श्री.अरुण लाड, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.अरुणकाका जगताप, श्री.संजय दौंड : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाने खतकंपन्यांना खतांचे दरवाढीस प्रतिबंध न केल्यामुळे ऐन हंगामात खतांच्या किंमतीत वाढ झाल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, खतांच्या वाढलेल्या किंमतीमुळे होणाऱ्या नुकसानीतून सावरण्यासाठी शेतकऱ्यांना सबसिडी देण्याची मागणी लोकप्रतिनिधी व शेतकऱ्यांनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून खतांच्या वाढलेल्या किंमतीमुळे शेतकऱ्यांना सबसिडी देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दादाजी भुसे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे,

(३) खतांवरील अनुदान केंद्रीय खत विभागामार्फत देण्यात येते. त्यानुषंगाने, मा.मंत्री (कृषी) यांचेस्तरावर केंद्रीय खते मंत्री यांना दिनांक ०९/०४/२०२१, दिनांक १८/०५/२०२१ आणि दिनांक १२/१०/२०२१ च्या पत्रान्वये खताचे दर कमी करण्याबाबत विनंती करण्यात आलेली आहे. त्यानुसार, केंद्रीय खत विभागाने दिनांक २० मे, २०२१ व दिनांक १३/१०/२०२१ च्या आदेशान्वये सन २०२१-२२ च्या खरीप व रब्बी हंगामासाठी खतांवरील अनुदानाच्या दरामध्ये वाढ केली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शासकीय/विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धेतील जखमी खेळाडूंना मोफत
औषधोपचार मिळण्याबाबत**

(२७) * ११०४३ श्री.जयंत आसगावकर, श्री.मोहनराव कदम, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.अमरनाथ राजूरकर, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.राजेश राठोड, श्री.अभिजित वंजारी : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासकीय क्रीडा स्पर्धा तसेच विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धा सुरु असताना खेळाडू जखमी झाल्यास त्यांना औषधोपचार मोफत मिळावा अशी मागणी राज्यातील शासकीय क्रीडा व विद्यापीठ क्रीडा विद्यार्थी संघटनेने माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने राज्यातील शासकीय क्रीडा व विद्यापीठ क्रीडा खेळाडूंना मोफत औषधोपचार मिळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुनिल केदार : (१) याबाबतचे निवेदन प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नाशिक जिल्हाधिकारी कार्यालयामधील मुद्रांक विक्रेत्यावर
गुन्हा दाखल करण्याबाबत**

(२८) * १०३५५ श्री.विनायकराव मेटे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक जिल्हाधिकारी कार्यालयातील मुद्रांक विक्रेते हे एकाच क्रमांकाचे दोन मुद्रांक विकणे, मागील कालावधीतील जुने मुद्रांक पेपर विकणे असे अनेक गैरप्रकार करून नागरिकांची फसवणूक करित असल्याचे दिनांक १५ मार्च, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर मुद्रांक विक्रेत्यावर जळगाव जिल्ह्यामध्ये फसवणुकीचे अनेक गुन्हे दाखल असून या गुन्ह्यातील काही पुरवणी आरोपपत्रामध्ये बनावट कागदपत्र तयार करून फसवणूक केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २५ मार्च, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन यांना निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नाशिक जिल्हाधिकारी कार्यालयामधील मुद्रांक विक्रेत्यावर गुन्हे दाखल करून त्यांनी केलेल्या गैरव्यवहाराची विशेष तपास पथक (एस.आय.टी.) मार्फत चौकशी करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) होय. हे खरे आहे.

(४) श्री.अजय छगनलाल न्याती, मुद्रांक विक्रेता (परवाना क्र.१२७/२००३) यांचेबाबत मागील तारखेचे मुद्रांक पेपर विक्री करणे, तसेच मुद्रांक पेपर दुसऱ्याकडून घेऊन १०० चे मुद्रांक ५०० रुपयास विकत असल्याबाबत समाज माध्यमात प्रसारीत झालेल्या चित्रफितीच्या अनुषंगाने मुद्रांक जिल्हाधिकारी, नाशिक यांनी चौकशीसाठी सुनावणी ठेवली असता जाबजबाबासाठी कार्यालयात समक्ष अथवा लेखी तक्रार दाखल झाली नाही. तसेच मुद्रांक विक्री व पुरवठा अधिनियम, १९३४ चे उल्लंघन झाल्याचे पुरावे समोर आले नाहीत. तथापि, समाज माध्यमात प्रसारित झालेल्या चित्रफितीच्या अनुषंगाने सह दुय्यम निबंधक वर्ग-२ नाशिक क्र.-१ यांनी पोलीस स्टेशन, सरकारवाडा पोलीस स्टेशन, नाशिक येथे लेखी फिर्याद दाखल केली आहे.

ज्या मुद्रांक विक्रेत्याबाबत समाज माध्यमात चित्रफिती प्रसारीत झाली होती त्यातील मुद्रांक विक्रेता श्री.अजय छगनलाल न्याती यांचेवर भडगाव ता.भडगाव जि.जळगाव येथील पोलीस स्टेशनला यापूर्वीच गुन्हे दाखल असल्याने सन २०२१ ते २०२४ या कालावधीतील त्यांचा

नुतनीकरणाबाबतचा मुद्रांक विक्री परवाना अर्ज फेटाळण्यात येऊन त्यांचा मुद्रांक विक्री परवाना सन २०२१-२०२४ साठी नुतनीकरण करण्यात आलेला नाही व त्यांचा मुद्रांक पुरवठा देखील पुढील आदेशापर्यंत थांबविण्यात आला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील प्रवासी महिलांच्या सुरक्षेकरीता उपाययोजना करण्याबाबत

(२९) * ११००३ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.राजेश राठोड, डॉ.वजाहत मिर्झा, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अभिजित वंजारी, श्री.मोहनराव कदम, श्री.जयंत आसगावकर : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईत खाजगी टॅक्सी, रिक्शा, बसमधून महिला प्रवाशांसाठी असभ्य वागणूकीसह विनयभंगाच्या घटनांमुळे महिलांच्या सुरक्षेचा प्रश्न निर्माण होत असल्याने मुंबईतील वाहनांमध्ये व्हीटीएस, पॅनिक बटन तसेच रिक्शा चालकांच्या मागील बाजूस आवश्यक असलेला माहिती फलक लावण्याकडे शासनाचे दुर्लक्ष होत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबईतील वाहनधारकांकडून महिलांच्या होत असलेल्या विनयभंगाच्या घटना रोखण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) केंद्र शासनाच्या दिनांक २८/११/२०१६ रोजीच्या निर्देशानुसार प्रवाशांच्या सुरक्षिततेच्यादृष्टीने व्ही.एल.टी., (Vehicle Location Tracking) डिव्हाईस सर्व नवीन प्रवाशी वाहनांना बसविणे दिनांक ०१/०४/२०१८ पासून बंधनकारक करण्यात आले असून नवीन नोंदणी झालेल्या प्रवाशी वाहनांना व्ही.एल.टी. डिव्हाईस बसविण्यात येत आहेत.

(२) मुंबई शहरात महिलांच्या सुरक्षिततेसाठी रेल्वे स्थानक, बस स्टॅंड, टॅक्सी स्टॅंड व रिक्शा स्टॅंड येथे पोलीस बिट मार्शल, निर्भया पोलीस मदत व बिनतारी संदेश वाहन यांचेकडून सतत गस्त करण्यात येते.

मुंबई सेंट्रल, बांद्रा व कुर्ला रेल्वे स्थानक येथे २४ तास महिलांच्या मदतीकरीता पोलीस मदत कक्ष कार्यान्वित करण्यात आला आहे. तसेच महिलांना तात्काळ मदतीसाठी १००, १०३ व १०९० या क्रमांकाची हेल्पलाईन सुविधा २४ तास उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

मुंबई पोलीस आयुक्तांचे ट्विटर अकाऊंट व मुंबई पोलीस ई-मेल अकाऊंटवर महिलांना त्यांची तक्रार तात्काळ ऑनलाईन नोंद करण्याची सुविधा उपलब्ध करण्यात आलेली आहे. महिलांच्या प्राप्त तक्रारीवर पोलीसांकडून तात्काळ कारवाई करण्यात येत आहे तसेच मुंबई शहरामध्ये पर्यटन स्थळावर फिरती पोलीस गस्ती वाहने तैनात करण्यात आलेली आहेत.

मुंबई शहरामध्ये महिलांच्या सुरक्षिततेच्यादृष्टीने उपाययोजना करण्यासाठी "मुंबई शहर महिला सुरक्षितता पुढाकार योजना (निर्भया)" राबविण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात सायबर गुन्ह्यांचे तपास प्रलंबित असल्याबाबत

(३०) * १०९६१ डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.अमरनाथ राजूरकर, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.राजेश राठोड, श्री.जयंत आसगावकर, श्री.विक्रम काळे, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.मोहनराव कदम : तारांकित प्रश्न क्रमांक ६४७६ ला दिनांक २ मार्च, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सात वर्षांत २३ हजार ६०१ सायबर गुन्ह्यांची नोंद झाली असून त्यातील केवळ ५ हजार ९९१ गुन्ह्यांची उकल पोलिसांनी केली आहे म्हणजे केवळ २५ टक्के सायबर गुन्ह्यांचा तपास करण्यात पोलीसांना यश आले असून उर्वरित गुन्ह्यांचा तपास प्रलंबित असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२१ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने राज्यात वाढता सायबर गुन्ह्यांचा तपास त्वरीत व्हावा यासाठी पोलीस विभागात नवीन यंत्रणा सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) हे खरे आहे.

राज्यात मागील सात वर्षात २५,४६९ सायबर गुन्ह्यांची नोंद झाली असून त्यापैकी ६३०६ गुन्ह्यांची उकल झाली आहे.

(२) राज्यात सायबर गुन्ह्यांच्या तपासाकरीता ४३ सायबर पोलीस ठाणी उभारण्यात आली आहेत. तसेच मुंबई पोलीस आयुक्तालयात प्रादेशिक स्तरावर ५ सायबर पोलीस ठाणी उभारण्यात आली आहेत. सायबर गुन्ह्यांना आळा घालण्याकरीता विविध पोलीस घटकातील एकूण ३२५३ पोलीस अधिकारी व अंमलदारांना प्रशिक्षण देण्यात आले आहे. याशिवाय दीर्घकालीन प्रशिक्षणाचा विशेष अभ्यासक्रम तयार करून एकूण १९२२ अधिकारी व अंमलदार यांना प्रशिक्षण देण्यात आले आहे.

सर्व सायबर पोलीस ठाण्यांना गुन्ह्याच्या तपासाकरीता अत्याधुनिक यंत्रसामग्री, विविध प्रकारचे १६ टूल्स उपलब्ध करून देण्यात आले आहेत. सायबर कार्यालयाकडून ऑनलाईन ट्रेडिंग क्राईम्स या विषयावर सोशल मिडीयावर वेबिनार आयोजित करण्यात आले आहेत. सायबर पोलीस ठाण्यात कार्यरत १००० पोलीसांना सायबर गुन्ह्यांच्या तपासात मदत व्हावी यासाठी तज्ञ सल्लागारांच्या मदतीने फॉरेन्सिक टूल्सचे ऑनलाईन प्रशिक्षण देण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण (जि.ठाणे) येथे खाजगी शिकवणी घेणाऱ्या शिक्षकाने
 मुलीवर लैंगिक अत्याचार केल्याबाबत**

(३१) * १०६५३ श्री.महादेव जानकर : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण (जि.ठाणे) येथे खाजगी शिकवणी घेणाऱ्या एका शिक्षकाने आठ वर्षांच्या मुलीवर लैंगिक अत्याचार केल्याची तक्रार बाजारपेठ (कल्याण) पोलीस स्थानकात दिनांक २२ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, तदनुसार दोषी शिक्षकास अटक करून कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) होय, याबाबत बाजारपेठ (कल्याण) पोलीस ठाणे येथे गु.र.क्र. ३४५/२०२१, बालकांचे लैंगिक अपराधापासून संरक्षण अधिनियम, २०१२ च्या कलम ७, ८, १०, १२ अन्वये दिनांक २२/०९/२०२१ रोजी गुन्हा नोंद करण्यात आला आहे.

(२) बाजारपेठ (कल्याण) पोलीस ठाणे येथे दाखल गु.र.क्र. ३४५/२०२१ मध्ये आरोपीस दिनांक २२/०९/२०२१ रोजी अटक करण्यात आली असून, दिनांक १५/११/२०२१ रोजी मा.न्यायालयात दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उमरी (जि.नांदेड) ग्रामीण रुग्णालयातील वैद्यकीय
अधीक्षकास मारहाण झाल्याबाबत**

(३२) * ११२८१ श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उमरी (जि.नांदेड) ग्रामीण रुग्णालयात कर्तव्य बजावत असलेल्या वैद्यकीय अधीक्षकास मारहाण झाल्याची घटना दिनांक ७ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमाराम घडली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर घटनेचा स्थानिक डॉक्टरांनी निषेध व्यक्त करून संबंधित पोलीस स्टेशनमध्ये गुन्हा नोंदविला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून वैद्यकीय अधीक्षकास मारहाण करणाऱ्या दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) हे खरे आहे. तथापि, सदरची घटना दिनांक १३/१०/२०२१ रोजी घडलेली आहे.

(२) व (३) दिनांक १३/१०/२०२१ रोजी घडलेल्या घटनेच्या अनुषंगाने शासकीय कामात अडथळा केल्याने चार आरोपितांविरुद्ध पोलीस स्टेशन उमरी, जि.नांदेड येथे गु.र.क्र.२१९/२०२१ कलम ३५३, ३३२, ५०४, ५०६, ३४ भा.दं.वि. सह कलम ४ महाराष्ट्र वैद्यकीय सेवा व वैद्यकीय संस्था (हिंसक कृत्य व मालमत्तेचा नुकसान) प्रतिबंध अधिनियम-२०१० अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सदर प्रकरणात ४ आरोपितांना अटक करण्यात आली असून तपास पूर्ण करून पुढील कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अर्नाळा (ता.वसई, जि.पालघर) येथील मच्छिमारांच्या राखीव
जागेवरील अतिक्रमण हटविण्याबाबत**

(३३) * १०७१४ श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अर्नाळा (ता.वसई, जि.पालघर) येथे सर्व्हे क्र.४४ व ४५/अ १ ही सुमारे ४० एकर जागा शासनाने मच्छिमारांना जाळी विणणे, मासे सुकविणे, बोटी साकारणे इ. कामांसाठी राखून ठेवण्यात आलेली असताना सदर जागा ही समुद्रकिनाऱ्यालगत असल्याने तेथे इतरांनी रिसॉर्ट्स व झाडे झुडपे लावून अतिक्रमण केले असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर जागेत मच्छिमारांना मासे सुकविण्याचे चौथरे मत्स्यव्यवसाय विभागाच्या माध्यमातून बांधून देत असताना काही नागरिकांनी हरकत घेऊन चौथरे बांधण्यास विरोध केल्यामुळे मच्छिमार महिलांना प्लास्टिक कापडावर मासे सुकत घालावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मच्छिमारांसाठी राखून ठेवण्यात आलेल्या जागेतील रिसॉर्ट व इतर अतिक्रमण निष्कासित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१), (२), (३) व (४) विषयांकित प्रकरणी लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक ०१/१०/२०२१ रोजी जिल्हाधिकारी, पालघर यांना तसेच चेअरमन, अर्नाळा मच्छिमार विविध कार्यकारी सहकारी संस्था मर्यादित तसेच चेअरमन धी अर्नाळा फिशरमेन्स सर्वोदय सहकारी सो.लि. यांनी तहसिलदार वसई यांना निवेदन दिले आहेत. त्यानुषंगाने तहसिलदार, वसई यांनी तपासणी केली असता मौजे अर्नाळा (ता.वसई, जि.पालघर) येथे सर्व्हे क्र.४४ व ४५/अ१ ही कब्जेदार सदरी गुरचरण जमीन इतर अधिकार सदरी मच्छिमारांच्या धंद्यासाठी जाळी विणणे, मासळी सुकविणे, बोटी शाकारणे, दुरुस्त करणे यासाठी राखून ठेवलेल्या जमिनीवर अनधिकृत बांधकामे निदर्शनास आली असून सदर अनधिकृत बांधकामधारकांना महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ चे कलम ५०(३) अन्वये नोटीसा लागू करण्यात आल्या असून सदर अनधिकृत बांधकामे निष्कासित करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. तसेच सदर ठिकाणी प्लास्टिक कापडावर मासे सुकवत असल्याचे आढळून आले नसल्याचे सहायक आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय ठाणे-पालघर यांनी अहवालामध्ये नमूद केले आहे.

**राज्यातील पशुधनास लम्पी रोगाचा होणारा प्रादुर्भाव
रोखण्यासाठी उपाययोजना करण्याबाबत**

- (३४) * ११५१८ श्री.विक्रम काळे, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.संजय दौंड :
सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यात विशेषतः नाशिक, जळगाव, पालघर व पुणे जिल्ह्यांमध्ये जनावरांना लम्पी (त्वचा रोग) रोगाची लागण झाल्याचे माहे ऑगस्ट, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, लम्पी रोग हा विषाणुजन्य चर्मरोग साठीचा आजार असल्यामुळे सदर रोगावरील प्रतिबंधक लसीचा पुरवठा न झाल्यामुळे राज्यातील शेतकऱ्यांच्या/ पशुपालकांच्या २ कोटी पशुधनावर विपरित परिणाम होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या रोगावरील लस पुरवठा केंद्र शासनाकडून होण्याबाबत राज्य शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, असल्यास, केंद्र शासनाकडून लसीचा पुरवठा झाला आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राज्यातील पशुधनांना लम्पी रोगाचा होणारा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुनिल केदार : (१) हे खरे आहे.

- (२) हे खरे नाही. नाशिक, जळगाव, पालघर व पुणे जिल्ह्यातील लसीकरण करावयाच्या एकूण ९,५२,८३३ पशुधनापैकी ९,३७,८९६ पशुधनास प्रतिबंधात्मक लसीकरण करण्यात येवून लम्पी चर्मरोगाचा वेळीच प्रतिबंध करण्यात आलेला आहे.
- (३) केंद्र शासनाकडून लम्पी चर्मरोगावरील प्रतिबंधात्मक लसीचा पुरवठा होत नसून केंद्र पुरस्कृत पशुस्वास्थ्य व रोगनियंत्रण या कार्यक्रमांतर्गतच्या अॅस्कॅड योजनेमधून आर्थिकदृष्ट्या महत्वाच्या रोगाचे लसीकरण करणे या योजनेंतर्गत केंद्र शासनाकडून वितरित झालेल्या निधीमधून सदरची लसमात्रा खरेदी करून पुरवठा करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रादुर्भावग्रस्त जिल्ह्यातील संबंधित पशुवैद्यकीय दवाखान्यांमार्फत सर्व बाधित पशुधनावर उपचार करण्यात आलेले आहेत. तसेच प्रादुर्भाव क्षेत्रातील व ५ कि.मी. परिघातील सर्व पशुधनास प्रतिबंधात्मक लसीकरण करण्यात आलेले असून आजमितीस या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आलेला नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्य पोलीस दलातील पोलीस नाईक, सहायक पोलीस नाईक व सहायक पोलीस निरीक्षक पदे रद्द करण्याबाबत

(३५) * ११६३६ श्री.नागोराव गाणार, अॅड.निरंजन डावखरे, डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रमेशदादा पाटील : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य पोलीस दलातील पोलीस नाईक, सहायक पोलीस नाईक व सहायक पोलीस निरीक्षक (एपीआय) ही पदे रद्द करण्याचे शासनाच्या विचाराधीन असून त्यातील पोलीस नाईक पद रद्द करण्याचा प्रस्ताव महासंचालक कार्यालयाकडून गृह विभागाला पाठविण्यात आला असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२१ च्या तिसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रस्ताव मान्य झाल्यास, पोलीस शिपाई पदावर पोलीस दलात दाखल होणारा कर्मचारी निवृत्तीपर्यंत पोलीस उपनिरीक्षक पदापर्यंत पोहचू शकणार असल्याने त्यांचा लाभ राज्यातील सर्वच पोलीस कर्मचाऱ्यांना मिळणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सहायक पोलीस निरीक्षक (एपीआय) हे पद रद्द झाल्यास राज्य पोलीस दलात दाखल झालेले पोलीस उपनिरीक्षक निवृत्तीपर्यंत थेट पोलीस उपायुक्त, पोलीस अधीक्षक पदापर्यंत पोहचू शकतील, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने उपरोक्त पदे रद्द करून राज्यातील पोलीस कर्मचाऱ्यांना लाभ देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) व (२) पोलीस दलातील अंमलदारांच्या पदोन्नतीसाठी लागणारा कालावधी कमी करण्याच्या दृष्टीकोनातून पदोन्नती साखळीतील पोलीस नाईक हे पद प्रत्यार्पित करून अन्य अंमलदारांच्या पदसंख्येत वाढ करण्याबाबतचा प्रस्ताव पोलीस महासंचालक कार्यालयाने दिनांक १६/०९/२०२१ रोजी शासनास सादर केलेला असून याबाबत शासनस्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

(३) सहाय्यक पोलीस निरीक्षक पद रद्द करण्याबाबतचा कोणताही प्रस्ताव प्राप्त नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**डहाणू (जि.पालघर) येथील दापचारी दूध प्रकल्पास
निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(३६) * १०७९४ श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डहाणू (जि.पालघर) येथील ५० वर्षाहून अधिक जुना असलेला दापचारी दूध प्रकल्प कोरोनाकाळात डबघाईला आला असून, निधी अभावी दापचारी प्रकल्पाचे रुपये ५० लाख वीजेची थकबाकी असल्याने वीज वितरणाने प्रकल्पाचा विद्युत पुरवठा खंडित केला असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रकल्पाचे प्रलंबित विद्युत थकबाकीचा भरणा करण्याकरीता प्रकल्पास निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून दापचारी दूध प्रकल्पास निधी उपलब्ध करून प्रकल्पाचा विद्युत पुरवठा पूर्ववत करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुनिल केदार : (१) होय.

(२) होय.

(३) दापचरी दुग्ध प्रकल्पाची थकीत विद्युत देयके विचारात घेऊन सन २०२१-२२ या वित्तीय वर्षात अर्थसंकल्पीत केलेला रुपये ९३ लाख एवढा निधी वितरीत करण्यात आला असून, उर्वरित कालावधीसाठी आवश्यक असणारा निधी पूरक मागणीव्दारे उपलब्ध करून देण्याबाबत पुढील कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बोरीवली (मुंबई) येथील भगवती शवविच्छेदन गृहाची क्षमता वाढविण्याबाबत

(३७) * १०९५८ श्री.निलय नाईक, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.प्रसाद लाड : तारांकित प्रश्न क्रमांक ७०७ ला दिनांक २७ फेब्रुवारी, २०२० रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोरीवली (मुंबई) येथील भगवती या शवविच्छेदनगृहाची क्षमता अतिशय कमी असल्यामुळे शवविच्छेदनास बराच कालावधी लागतो व त्यामुळे नागरिकांना नाहक त्रास होत असून या शवविच्छेदनगृहाच्या क्षमतेत वाढ करावी अशी मागणी या भागातील नागरिक व स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी महानगरपालिकेकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने उक्त शवविच्छेदनगृहाची क्षमता वाढविण्यासाठी निधी उपलब्ध करण्याबाबत तसेच या शवविच्छेदनगृहाची पुनर्बांधणी, अतिरिक्त डॉक्टर्स, पॅरामेडिकल स्टाफ आणि कर्मचारी उपलब्ध करून देण्याबाबत महानगरपालिकेने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबांची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) पोलीस शल्य चिकित्सक, मुंबई यांच्या अधिनस्त सन २००१ पासून बोरीवली, मुंबई येथील भगवती आवारात शवविच्छेदन केंद्र सुरु करण्यात आले आहे.

तदनंतर दिनांक ०१/०३/२०१६ पासून गोरेगाव, मुंबई येथे सिध्दार्थ रुग्णालयाच्या आवारात नवीन शवविच्छेदन केंद्र सुरु करण्यात आले असून बोरीवली शवविच्छेदन केंद्राच्या अखत्यारीत येणाऱ्या एकूण २३ पोलीस ठाणे पैकी १२ पोलीस ठाणे हे सिध्दार्थ शवविच्छेदन केंद्राच्या अखत्यारीत आणण्यात आले आहेत. तसेच बोरीवली शवविच्छेदन केंद्राच्या अखत्यारीत ११ पोलीस ठाणे असल्याने शवविच्छेदन गृहाची क्षमता अतिशय कमी आहे, हे खरे नाही.

तसेच शवविच्छेदनासाठी मृतदेह आल्यास तात्काळ शवविच्छेदन करून देण्यात येत असल्यामुळे नागरीकांना कोणत्याही प्रकारचा त्रास होत नाही.

(२) बोरीवली येथील भगवती रुग्णालयाच्या आवारातील शवविच्छेदन केंद्र तसेच गोरेगाव येथील सिध्दार्थ रुग्णालयाच्या आवारातील शवविच्छेदन केंद्र कार्यरत असल्याने शवविच्छेदन गृहाची क्षमता वाढविण्यासाठी व पुनर्बांधणीसाठी निधी उपलब्ध करण्याबाबत प्रश्न उद्भवत नाही.

सद्या दोन्हीही शवविच्छेदन केंद्रांमध्ये डॉक्टर्स व इतर कर्मचारी पुरेसे आहेत. तसेच दोन्ही शवविच्छेदन गृह पोलीस शल्य चिकित्सक कार्यालयाच्या अधिनस्त असून गृह विभागाच्या अखत्यारीत येतात. त्यामुळे शवविच्छेदन केंद्रांमध्ये डॉक्टर्स आरोग्य विभागामार्फत पुरविण्यात येतात तर इतर कर्मचारी हे गृह विभागाच्या अखत्यारीत येत असल्याने महानगरपालिकेकडून याबाबत कार्यवाही करण्यात येत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोलापूर जिल्ह्यातील सिंचन विहिरीच्या
प्रस्तावांना मंजूरी मिळण्याबाबत**

(३८) * १११५४ श्री.प्रशांत परिचारक : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सोलापूर जिल्ह्यात महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतून अहिल्यादेवी सिंचन विहिर योजनेद्वारे ४९०० विहिरींपैकी २१९९ प्रस्तावांना शासनाकडून मंजूरी मिळाली असून ७८५ विहिरींची कामे सुरु तर उर्वरित ११२५ विहिरींची कामे प्रलंबित असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शासनाकडे वरील अर्जांच्या व्यतिरिक्त सुमारे तीन हजार प्रस्ताव प्रलंबित असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सोलापूर जिल्ह्यात अहिल्यादेवी सिंचन विहिर योजनेची कामे प्रलंबित ठेवणाऱ्या बेजबाबदार अधिकारी/कर्मचारी यांचेवर कारवाई करून सिंचन विहिरींचे प्रस्ताव निकाली काढण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संदीपानराव भुमरे : (१) अंशतः खरे आहे.

सोलापूर जिल्ह्यातील महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतून अहिल्यादेवी सिंचन विहिर योजनेद्वारे ४९०० विहिरींपैकी एकूण प्राप्त ३१३८ प्रस्तावांपैकी २५९१ प्रस्तावांना मंजूरी मिळाली असून ११९३ विहिरींची कामे सुरु आहेत व १३९८ इतकी कामे प्रलंबित आहेत.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात विशेषतः यवतमाळ जिल्ह्याच्या कृषी विभागातील
विविध संवर्गातील रिक्त पदे भरण्याबाबत**

(३९) * १०३०३ श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.सदाशिव खोत : तारांकित प्रश्न क्रमांक ६४५३ ला दिनांक २ मार्च, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील कृषी विभागाच्या विविध संवर्गातील रिक्त पदांमुळे शेतकऱ्यांची कामे प्रलंबित राहत असून यवतमाळ जिल्ह्यातील कृषी विभागात विविध संवर्गातील ३९० पदे रिक्त असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, एकाच अधिकाऱ्याकडे तीन ते चार पदाचा कार्यभार व काही कृषी सहायकांवर तालुका कृषी अधिकारी यांच्या कामाचा अतिरिक्त कार्यभार सोपविण्यात आल्याने शेतकऱ्यांच्या बांधावर जाऊन त्यांना मार्गदर्शन करणे शक्य होत नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने राज्यात विशेषतः यवतमाळ जिल्ह्यातील कृषी विभागाच्या विविध संवर्गातील रिक्त पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दादाजी भुसे : (१) होय, हे खरे आहे.

राज्यातील कृषी विभागाच्या अधिनस्त यवतमाळ जिल्ह्यात विविध संवर्गातील (तांत्रिक व अतांत्रिक) अधिकारी/कर्मचारी यांची एकूण १०५६ मंजूर पदे असून त्यापैकी ६२४ पदे भरलेली तसेच ४३२ पदे रिक्त आहेत.

(२) हे खरे नाही.

यवतमाळ जिल्ह्यातील तालुका कृषी अधिकाऱ्यांच्या १६ मंजूर पदांपैकी रिक्त असलेल्या ९ पदांचा अतिरिक्त पदभार नजीकच्या कृषी अधिकारी/मंडल कृषी अधिकारी/कृषी पर्यवेक्षक यांचेकडे सोपविण्यात आलेला आहे. तसेच इतर विविध संवर्गातील रिक्त पदांचा अतिरिक्त कार्यभार नजीकच्या कर्मचाऱ्यांकडे सोपविण्यात आलेला आहे. कृषी विभागाच्या योजना प्रभावीपणे राबविण्याची कार्यवाही कृषी विभागाकडून करण्यात येत असून कृषी विभागातील अधिकारी/कर्मचारी शेतकऱ्यांना बांधावर जाऊन मार्गदर्शन करित आहेत. तसेच कोणत्याही कृषी सहायकाकडे तालुका कृषी अधिकारी या पदाचा अतिरिक्त कार्यभार देण्यात आलेला नाही.

(३) महाराष्ट्र कृषी सेवा संवर्गातील पदांवर महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाने सन २०२० मध्ये केलेल्या शिफारशीनुसार गट-ब संवर्गातील ३ व गट-ब (कनिष्ठ) संवर्गातील १३ अधिकाऱ्यांना यवतमाळ जिल्ह्यात पदस्थापना दिलेली आहे.

तसेच महाराष्ट्र कृषी सेवा परीक्षा-२०२१ करीता गट-अ आणि गट-ब मधील १४८ पदांचे मागणीपत्र महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगास पाठविण्यात आले आहे.

म.कृ.से.गट-ब (कनिष्ठ) संवर्गातील ७३ कृषी अधिकाऱ्यांना म.कृ.से.गट-ब संवर्गातील तालुका कृषी अधिकारी/तंत्र अधिकारी पदावर पदोन्नतीच्या प्रस्तावावर कार्यवाही सुरु आहे. तसेच १९४ कृषी पर्यवेक्षकांना म.कृ.से.गट-ब (कनिष्ठ) संवर्गात पदोन्नती देण्याची कार्यवाही सुरु आहे. कृषी पर्यवेक्षक आणि कृषी सहायक संवर्गातील पदोन्नतीच्या कोट्यातील रिक्त पदे संबंधित विभागीय कृषी सहसंचालक यांचे स्तरावर भरण्यात येत आहेत.

वित्त विभाग, शासन निर्णय दिनांक ०४ मे, २०२० नुसार सरळसेवा कोट्यातील रिक्त पदे भरण्यास निर्बंध असल्यामुळे विभागातील गट-क (अतांत्रिक) संवर्गातील पदे भरणे शक्य झालेले नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

साकोली (जि.भंडारा) येथील तहसिल कार्यालय नवीन

प्रशासकीय इमारतीत सुरु करणेबाबत

(४०) * ११२४९ डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.नागोराव गाणार, श्री.निलय नाईक, श्री.प्रवीण दटके : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) साकोली (जि.भंडारा) येथील तहसिल कार्यालयाची नवीन प्रशासकीय इमारत गडकुंडली रोड येथे स्थलांतरित होऊन दीड-दोन वर्षांचा कालावधी होऊनही तहसिल कार्यालयाचे सेतू केंद्र जुन्याच इमारतीत सुरु असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जुन्या सेतू कार्यालयात पावसाळ्यात सर्वत्र पाणी साचत असल्याने सेतू कार्यालयातून दस्तऐवज काढणाऱ्या नागरिक व विद्यार्थ्यांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, साकोली तहसिल कार्यालयाचे सेतू कार्यालय नवीन प्रशासकीय इमारतीत सुरु करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी व नागरिकांनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून साकोली (जि.भंडारा) येथील तहसिल कार्यालय नवीन प्रशासकीय इमारतीत सुरु करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१) हे अंशतः खरे आहे,

सन २०२० मध्ये कोव्हीड-१९ चा प्रादुर्भाव मोठ्या प्रमाणात संसर्गजन्य असल्यामुळे कार्यालयातील गर्दी टाळण्याकरीता व कोव्हीड-१९ प्रादुर्भाव नागरिकांना होऊ नये याकरीता माहे जून, २०२० मध्ये सेतू केंद्र हे जुन्या तहसील कार्यालयाच्या इमारतीमध्ये हलविण्यात आले.

(२) हे खरे नाही.

(३) अशा प्रकारचे निवेदन प्राप्त नाही.

(४) सदयःस्थितीत तालुक्यात कोव्हीड-१९ चा प्रादुर्भाव कमी झालेला असल्याने सेतू केंद्र नवीन तहसील कार्यालयाच्या प्रशासकीय इमारतीमध्ये सुरु करण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जालना जिल्ह्यातील उपविभागीय अधिकारी कार्यालयातून
बनावट जात प्रमाणपत्र प्रदान करण्यात आल्याबाबत**

(४१) * १०९६३ श्री.राजेश राठोड, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.अभिजित वंजारी, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.जयंत आसगावकर : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जालना जिल्ह्यातील उपविभागीय अधिकारी कार्यालयातून सर्वश्री मोरे, भीडे, मेढकर या आडनावाच्या व्यक्तींना विमुक्त जातीच्या प्रवर्गातील बंजारा म्हणून बनावट जात प्रमाणपत्र प्रदान करण्यात आल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याप्रकरणी ६ जणांविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने उक्त प्रकरणातील मुख्य आरोपींना अटक करून दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१), (२) व (३) जालना जिल्ह्यातील उपविभागीय अधिकारी कार्यालयाव्दारे निर्गमित करण्यात आलेल्या जात प्रमाणपत्रांच्या तक्रारींच्या अनुषंगाने माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये प्राप्त निवेदनावर उपविभागीय अधिकारी, जालना यांच्या स्तरावर प्राथमिक चौकशी केली असता, जात प्रमाणपत्र धारक यांनी सादर केलेल्या ऑनलाईन व ऑफलाईन कागदपत्रांमध्ये तफावत असल्याचे निदर्शनास आले. त्यामुळे दिशाभूल करून बनावट कागदपत्र सादर केल्याने दोषी सेतु केंद्र धारक व जात प्रमाणपत्र धारक यांच्याविरुद्ध गुन्हा नोंदविण्यात आलेला असून एकूण ०६ पैकी ०२ आरोपींना अटक करण्यात आलेली आहे.

ज्या जात प्रमाणपत्रांच्या विरुद्ध तक्रार प्राप्त झालेली आहे, त्या जात प्रमाणपत्रांच्या वैधतेबाबत जिल्हास्तरीय जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती, जालना यांच्यामार्फत चौकशीची कार्यवाही चालू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**तुळजापूर (जि.उस्मानाबाद) येथील तुळजाभवानी देवीच्या
खजिन्यामधून पुरातन मौल्यवान वस्तूंची चोरी झाल्याबाबत**

(४२) * ११५५७ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : दिनांक ८ मार्च, २०२१ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ७ मधील प्रश्न क्रमांक ४८४९ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तुळजापूर (जि.उस्मानाबाद) येथील तुळजाभवानी देवीच्या खजिन्यात भेटवस्तू म्हणून प्राप्त झालेल्या पुरातन मौल्यवान वस्तूंची चोरी झाल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तुळजापुरातील श्री.किशोर गंगणे यांनी माहितीच्या अधिकारांतर्गत मागविलेले पंचनामे प्राप्त झाले असून त्यामध्ये देवीच्या खजिन्यातून सुमारे ३४ ग्रॅम सोन्याचे दागिने, ७१ पुरातन नाणी, ७१ किलोग्रॅम चांदीच्या वस्तू चोरी झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) सदरची घटना ही माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये निदर्शनास आली आहे.

(२) व (३) सदर प्रकरणी तक्रारदार किशोर गंगणे, माजी पुजारी, अध्यक्ष श्री तुळजाभवानी मंदिर यांनी दिलेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने अपर जिल्हाधिकारी श्री.पराग सोमन यांच्या अध्यक्षतेखाली त्रिसदस्यीय समिती स्थापन करण्यात आली होती. सदर समितीने केलेल्या चौकशी मध्ये ३४८.६६१ ग्रॅम सोने व ७१६९८.२७४ ग्रॅम चांदीच्या वस्तु तसेच ७१ प्राचीन नाणी यांचा अपहार/चोरी झाल्याचे प्रथमदर्शनी निदर्शनास आलेले आहे.

सदर प्रकरणी गुन्हा दाखल करणेकरीता तहसिलदार तथा व्यवस्थापक, प्रशासन श्री तुळजाभवानी मंदिर, तुळजापूर यांना जिल्हाधिकारी, उस्मानाबाद यांचेकडून प्राधिकृत करण्यात आले होते. त्यावरून दिलीप

देवीदास नाईकवाडी, तत्कालीन सहायक व्यवस्थापक (धार्मिक), श्री तुळजाभवानी मंदिर, तुळजापूर यांचे विरुद्ध पोलीस स्टेशन, तुळजापूर येथे गु.र.नं.३२३/२०२० भा.दं.वि. कलम ४२०, ४०९, ४६४, ४६७, ४६८, ४७१, ३८१ प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. आरोपीस अटक करण्यात आली आहे. गुन्ह्याचा तपास सुरु आहे.

(४) विलंब झालेला नाही.

राज्यातील पोलीस पाटील यांची रिक्त पदे भरण्याबाबत

(४३) * १०२८७ श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.संजय दौंड, श्री.अरुण लाड, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.अरुणकाका जगताप : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्याचा महसूल विभाग व पोलीस प्रशासन यांच्यातील महत्वाचा शासकीय दुवा म्हणून गावांतील घटना, कायदा व सुव्यवस्था, सामाजिक समस्या सोडविणे तसेच घडामोडीची माहिती वेळोवेळी देण्याचे काम गावपातळीवर पोलीस पाटील करित असतात, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात एकूण ३८७१२ पोलीस पाटलांची मंजूर पदे असून त्यापैकी १२४२२ पोलीस पाटलांची पदे गेल्या चार वर्षांपासून रिक्त असल्याचे दिनांक १३ जुलै, २०२१ रोजी व अकोला-मूर्तिजापूर (जि.अकोला) तालुक्यातील १६४ गावांपैकी केवळ ७३ गावांत पोलीस पाटील कार्यरत असून ७२ गावे पोलीस पाटलांविना असल्याचे दिनांक २४ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पोलीस पाटलांची पदे रिक्त असल्यामुळे एकाच पोलीस पाटलावर एकाच वेळी तीन ते चार गावांचा कार्यभार देण्यात आल्यामुळे पोलीस पाटलांवरील कामाच्या ताणामुळे नागरिकांनाही त्रास सहन करावा लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पोलीस पाटलांची रिक्त पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) हे खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

राज्यात एकूण पोलीस पाटलांची मंजूर पदे ३८५३० असून १४१५८ इतकी पदे रिक्त आहेत.

तसेच, अकोला जिल्ह्यातील मुर्तिजापूर तालुक्यात पोलीस पाटलांची १४४ पदे मंजूर असून त्यापैकी ७१ पदे रिक्त आहेत.

(३) काही गावांमध्ये शासन निर्देशानुसार निश्चित आरक्षणाच्या पदावर संबंधित प्रवर्गातील उमेदवार उपलब्ध न झाल्याने तसेच नियत वयोमानाने सेवानिवृत्ती व निधन झाल्याने, राजीनामा यामुळे पोलीस पाटील पद रिक्त असलेल्या गावांचा अतिरिक्त कार्यभार शेजारच्या गावातील पोलीस पाटलांवर देण्यात आलेला आहे.

(४) पोलीस पाटील यांची रिक्त पदे भरण्याबाबत जिल्हाधिकारी कार्यालयामार्फत कार्यवाही सुरु असून पोलीस पाटील संवर्ग सुधारित बिंदूनामावली तपासून अद्ययावत करण्याचे काम प्रगतीपथावर असून आवश्यक कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**विराथन खुर्द, सफाळे (ता.जि.पालघर) येथील आदिवासी महिलेला
जमिनीचा ताबा मिळवून देण्याबाबत**

(४४) * १०७५७ श्री.रमेशदादा पाटील : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विराथन खुर्द, सफाळे (ता.जि.पालघर) येथील गरीब आदिवासी विधवा महिलेच्या असहायतेचा फायदा उचलत आदिवासी महिलेची दीड एकर जमीन बेकायदेशीररित्या बळकावून अनधिकृत चाळी उभारण्यात आल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची गरीब आदिवासी महिलांनी तहसिलदार, पालघर यांच्याकडे दिनांक २६ फेब्रुवारी, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास लेखी तक्रार केली आहे तसेच याप्रकरणी कायदेशीर कारवाई करून जमिनीचा ताबा देण्याबाबत मंडळाधिकारी व तलाठी, पालघर यांचेकडे अनेक वर्षांपासून तक्रारी करूनही कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून आदिवासी महिलेला जमिनीचा ताबा मिळवून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१), (२), (३) व (४) मौजे विराथन खुर्द, ता.जि.पालघर येथील स.नं/गट.नं.६०/अ/४ क्षेत्र ०-६०.० हे.आर या श्रीम.ललिता लहू हाडळ या आदिवासी खातेदार यांचे नावे दाखल जमिनीवर श्री.संजय प्रभाकर भोईर व इतर यांनी अनधिकृतरित्या केलेल्या अतिक्रमणाबाबत श्रीम.ललिता लहू हाडळ यांची दिनांक २६/०२/२०२१ रोजी तक्रार प्राप्त झाली आहे. सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने अनधिकृत अतिक्रमणाबाबत तहसिलदार, पालघर यांचे न्यायालयात महाराष्ट्र जमीन महसूल (जनजातीच्या व्यक्तींनी जनजातीतर व्यक्तीकडे भोगाधिकार हस्तांतरीत करणे), नियम, १९७५ च्या नियम ५(३) अन्वये हस्तांतरिती आणि हस्तांतरकर्ता यांना महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ चे कलम ३६ अ अंतर्गत नमुना "ब" मध्ये नोटीस देऊन सुनावणी आयोजित करण्यात आली आहे. सुनावणी अंती गुणवत्तेवर निर्णय घेऊन अंतिम कार्यवाही करण्याचे संकल्पित आहे.

**राज्य शासकीय सेवेत बनावट क्रीडा प्रमाणपत्राच्या आधारे केलेली
नियुक्ती रद्द करून पात्र उमेदवारांची नियुक्ती करण्याबाबत**

(४५) * १०६८० श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी, श्री.विक्रम काळे, श्री.शशिकांत शिंदे :
सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात बनावट क्रीडा प्रमाणपत्राव्दारे नोकरीत ५% आरक्षण मिळविणाऱ्या कर्मचाऱ्यांविरुद्ध आयुक्त, क्रीडा व युवक सेवा यांच्यास्तरावरून चौकशी करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, २५८ बनावट खेळाडू उमेदवारांची नियुक्ती रद्द करून प्रतिका यादीतील पात्र उमेदवारांचा नियुक्तीसाठी विचार करण्याबाबतचे निर्देश उपसंचालक, क्रीडा यांना देण्यात आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मा.न्यायालयाचे स्थगिती आदेश नसलेल्या अशा दोषी कर्मचाऱ्यांची सेवा संपुष्टात आणणे व प्रतिका यादीतील पात्र उमेदवारांना नियुक्ती देणे याबाबत आयुक्त, क्रीडा व युवक सेवा यांच्यास्तरावरून कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे, याबाबत थोडक्यात व सविस्तर माहिती काय आहे,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुनिल केदार : (१) होय.

(२) होय.

(३) व (४) बनावट खेळाडू प्रमाणपत्राआधारे शासन सेवेत नियुक्त झालेले ३४ उमेदवार असून त्यापैकी ११ उमेदवारांच्या नियुक्त्या समाप्त केल्या आहेत. न्यायालयाची स्थगिती नसलेल्या उमेदवारांची नियुक्ती रद्द करून सदर जागी प्रतिका यादीतील पात्र उमेदवारांना नियुक्ती देण्याची कार्यवाही करण्याबाबत आयुक्त, क्रीडा व युवक सेवा यांनी निदेश दिले आहेत. याप्रमाणे कार्यवाही करण्याचे उपसंचालक, क्रीडा व युवक सेवा, औरंगाबाद विभाग, औरंगाबाद यांनी सर्व नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांना कळविले आहे. याबाबत नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांकडून कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील मच्छिमारांना डिझेल परताव्याची
थकीत रक्कम मिळण्याबाबत**

(४६) * १०८३५ श्री.जयंत पाटील, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय मत्स्यविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, ठाणे, पालघर व मुंबई उपनगर या जिल्ह्यातील मच्छिमारांची गत चार वर्षांपासून ते दिनांक ३१ मार्च, २०२१ पर्यंत शासनाकडे रुपये २२२ कोटी ६९ लाख ४५ हजार ८५४ रुपये डिझेल परताव्याची रक्कम थकीत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१९ ते सन २०२१ मध्ये वारंवार झालेली वादळे, अवकाळी पाऊस व कोरोनामुळे लावलेले निर्बंध यामुळे मच्छिमार आर्थिक संकटात सापडले असून आधीच आर्थिक अडचणीत सापडलेल्या मच्छिमारांना थकीत डिझेल परताव्याची रक्कम मिळाली नसल्याने मच्छिमारांना अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर डिझेल परताव्याची थकीत रक्कम मिळण्यासाठी मच्छिमार संस्थांकडून अनेक वेळा शासनाकडे मागणी करूनही तसेच शासनाने आश्वासन देवूनही अद्याप डिझेल परताव्याची थकीत रक्कम त्यांना देण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राज्यातील मच्छिमारांना डिझेल परताव्याची थकीत रक्कम देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अस्लम शेख : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

(३) व (४) सन २०१९-२०२० ते २०२१-२०२२ या कालावधीत डिझेल परताव्याची थकीत रकमेपैकी शासनाकडून वितरीत करण्यात आलेल्या रकमेचा तपशिल खालीलप्रमाणे आहे.

(रुपये कोटीत)

अ.क्र.	वर्ष	शासनाकडून वितरीत तरतूद
१	२०१९-२०	९०.६५
२	२०२०-२१	६०.००
३	२०२१-२२	४८.००
एकूण		१९८.६५

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आष्टी (जि.बीड) पंचायत समितीस सादर केलेल्या सिंचन
विहिरीच्या प्रस्तावावरील स्थगिती उठविण्याबाबत**

(४७) * १०६७६ श्री.सुरेश धस : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पंचायत समिती आष्टी (जि.बीड) येथे सन २०१६-२०१७ व सन २०१७-२०१८ या कालावधीतील अकरा कलमी कार्यक्रमांतर्गत ८०० जलसिंचन विहिरींच्या मंजूरीमध्ये अनियमितता झाली किंवा कसे याबाबत अहवाल प्राप्त होईपर्यंत सदर विहिरींच्या कामांना शासनस्तरावरून स्थगिती देण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त अहवाल शासनास प्राप्त झाला आहे काय, अहवालाचे स्वरूप काय आहे, त्यानुसार दोषींवर कोणती कारवाई करण्यात आली आहे,

(३) तसेच, प्रस्तावित सिंचन विहिरींचे प्रस्ताव रद्द करून सद्यःस्थितीत प्रचलित असलेल्या पध्दतीद्वारे उपरोक्त सिंचन विहिरींबाबत नव्याने प्रस्ताव मागवून नियमानुसार आवश्यक ती पुढील कार्यवाही करण्याबाबत जिल्हाधिकारी, बीड यांनी दिलेल्या सूचनेनुसार कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे, त्याबाबतची सविस्तर माहिती काय आहे,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संदीपानराव भुमरे : (१) हे खरे आहे.

(२) पंचायत समिती, आष्टी यांनी दिनांक २९/१२/२०२० रोजी सादर केलेल्या चौकशी अहवालात काही त्रुटी आढळून आल्यामुळे सुधारित अहवाल जिल्हाधिकारी, बीड यांच्याकडून मागविण्यात आला आहे.

(३) याबाबत अद्यापपर्यंत अहवाल अप्राप्त आहे.

(४) प्रस्तावित सिंचन विहिरींचे प्रस्ताव रद्द करून सद्यःस्थितीत प्रचलित असलेल्या Secure soft पध्दतीद्वारे उपरोक्त सिंचन विहिरींबाबत नव्याने प्रस्ताव मागवून नियमानुसार आवश्यक ती पुढील कार्यवाही करण्याबाबत जिल्हाधिकारी, बीड यांना सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

रत्नागिरी येथील क्रीडा संकुलाची कामे पूर्ण करण्याबाबत

(४८) * १११९० अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रसाद लाड, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी येथील क्रीडा संकुलाची कामे अनेक दिवसांपासून अपूर्णवस्थेत असून सदर कामांकरीता रुपये १३ कोटी ७७ लाखांच्या जादा खर्चाचा प्रस्ताव शासनास सादर केला असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रस्तावास शासनाने मान्यता दिली आहे काय, त्यानुसार क्रीडा संकुलाच्या बांधकामास सुरुवात झाली आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून रत्नागिरी क्रीडा संकुलाच्या कामांकरीता निधीच्या प्रस्तावास मान्यता देवून क्रीडा संकुलाची कामे पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुनिल केदार : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) क्रीडा संकुलाच्या अनुदान मर्यादेत वाढ करण्याबाबतच्या प्रस्तावावर कार्यवाही सुरु आहे. याबाबत निर्णय झाल्यावर क्रीडा संकुलाच्या अंदाजपत्रकास सुधारित प्रशासकीय मान्यता व निधी मंजूरीच्या प्रस्तावावर कार्यवाही करण्याचे प्रयोजित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे करोडी (जि.औरंगाबाद) येथे क्रीडा विद्यापीठ
स्थापन करण्याबाबत**

(४९) * ११०८० श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे करोडी (जि.औरंगाबाद) येथील गट क्र.१३५ मधील ४८ हे.आर. शासकीय जमीन जिल्हा प्रशासनाने क्रीडा विद्यापीठ स्थापनेसाठी उपलब्ध करून दिलेली असून सदर जागेची पाहणी करून आयुक्त, औरंगाबाद यांनी दिनांक ६ एप्रिल, २०१८ रोजी अहवाल सादर केलेला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रस्तावात बालेवाडी येथील सुविधांव्यतिरिक्त दोन क्रिकेट मैदाने, दोन फुटबॉल मैदाने, ऑडिटोरिअम, क्रीडा पदविका अभ्यासिका इमारत, क्रीडा ग्रंथालय इमारत, संशोधनासाठी स्वतंत्र इमारती, निवासी वसतिगृह इ. सुविधा निर्मिती करण्याचे प्रस्तावित केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त विद्यापीठाबाबत महाराष्ट्र विधानसभा व विधानपरिषदेच्या सभागृहात सातत्याने विविध आयुधांद्वारे शासनाचे लक्ष वेधूनही अद्याप क्रीडा विद्यापीठ स्थापनेबाबत कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मौजे करोडी, औरंगाबाद येथे क्रीडा विद्यापीठ स्थापन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुनिल केदार : (१) अंशतः खरे आहे.

सहसंचालक, क्रीडा व युवक सेवा व इतर यांनी मौजे करोडी, औरंगाबाद येथील गट क्रं.१३५ मधील उपलब्ध जमीनीची दिनांक ०६/०४/२०१८ रोजी पाहणी करून अहवाल सादर केला आहे.

(२) नाही.

(३) व (४) शिवछत्रपती क्रीडा संकुल, म्हाळंगे, बालेवाडी, पुणे येथे आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या क्रीडा सुविधा व अन्य पायाभूत सुविधा उपलब्ध असल्याने सदर ठिकाणी आंतरराष्ट्रीय क्रीडा विद्यापीठ स्थापन करण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद विभागीय क्रीडा संकुलातील खेळांूच्या समस्यांबाबत

(५०) * १०५६२ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद विभागातून उत्तम खेळाडू निर्माण होण्याच्यादृष्टीने औरंगाबाद येथे विभागीय क्रीडा संकुलाची उभारणी करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विभागीय क्रीडा संकुलाने १२ ते १५ खेळापैकी फक्त जिमनॅस्टीक, अॅथलॅटिक्स आणि टेबल टेनिस या खेळासाठी शासनाने मार्गदर्शकाची (कोच) नियुक्ती केली असल्याने उर्वरित खेळासाठी खेळाडूंना खाजगी मार्गदर्शकासाठी (कोच) रुपये २ ते ५ हजार पर्यंत शुल्क द्यावी लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यापूर्वी क्रीडा संकुलाचे प्रवेश शुल्क त्रैमासिक होते ते आता मासिक केल्याने प्रवेश शुल्क वाढलेले आहे. हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सर्व खेळासाठी शासकीय मार्गदर्शकाची (कोच) नियुक्ती करून प्रवेश शुल्क नाममात्र ठेवणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुनिल केदार : (१) शासन निर्णय, दिनांक २६/०३/२००३ नुसार विभागीय स्तरावर क्रीडा संकुलाची निर्मिती करण्यात येते. त्यानुसार औरंगाबाद येथे विभागीय क्रीडा संकुल उभारण्यात आले आहे.

(२) विभागीय क्रीडा संकुलातील जिल्हा क्रीडा प्रशिक्षण केंद्रामध्ये जिम्नॅस्टीक, अॅथलेटिक्स, टेबल टेनिस या खेळांच्या जिल्हा संघटनांमार्फत मार्गदर्शक नियुक्त केले आहेत. याकरीता संबंधित संघटना व क्रीडा मार्गदर्शक यांच्यावतीने तासिका तत्वावर फी आकारण्यात येत आहे.

(३) व (४) सदर बाब संकुल समितीच्या अखत्यारितील आहे. संकुल समितीने खेळांसाठी शुल्काचे दर सन २०११ मध्ये ठरविले असून त्यापैकी बॅटमिंटन, टेबल टेनिस, अॅथलेटिक्स/ मैदानी खेळ, बॉस्केटबॉल, कराटे या खेळांच्या शुल्काच्या दरात सन २०१९ मध्ये वाढ केली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लखनऊहून मुंबईकडे येणाऱ्या पुष्पक एक्सप्रेसमध्ये
महिलेवर अत्याचार झाल्याबाबत**

(५१) * १०५२५ श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात गेल्या अडीच वर्षांत (माहे जानेवारी, २०१९ ते माहे ऑगस्ट, २०२१ पर्यंत) मुंबई लोहमार्ग पोलीस हद्दीत १४ बलात्काराच्या आणि २४६६ दरोड्यांच्या गुन्ह्यांची नोंद झाली असून लखनऊहून मुंबईकडे येणाऱ्या पुष्पक एक्सप्रेसमध्ये वीस वर्षीय महिलेवर ८ दरोडेखोरांनी सामुहिक अत्याचार केल्याची आणि प्रवाशांची लूटमार केल्याची घटना दिनांक ८ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास घडली असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर दरोड्यात सहभागी असलेले आठही दरोडेखोर मेल-एक्सप्रेसमधील अनधिकृत फेरीवाले असल्याची माहिती तपासात निदर्शनास आली असून या दुर्दैवी घटनेतील अनधिकृत फेरीवाल्यांवर कारवाई करण्याकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या लोहमार्ग पोलीस अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांवर तसेच आठ दरोडेखोरांवर कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मध्य व पश्चिम उपनगरीय रेल्वे प्रवाशांच्या सुरक्षेसाठी सध्या लोहमार्ग पोलिसांकडे अपुरे मनुष्यबळ उपलब्ध असून गत पंधरा वर्षांत लोहमार्ग पोलिसांची भरती करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पुष्पक एक्सप्रेसमध्ये महिलेवर अत्याचार करणाऱ्या दोषींवर व अनधिकृत फेरीवाल्यांवर कारवाई करण्याकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या लोहमार्ग पोलीस अधिकारी/कर्मचारी यांचेवर कारवाई करण्याबाबत तसेच लोहमार्ग हद्दीतील वाढत्या गुन्हेगारीचे प्रमाण रोखण्याचे दृष्टीने लोहमार्ग पोलिसांचे मनुष्यबळ वाढविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) लोहमार्ग पोलीस आयुक्तालय, मुंबई यांचे कार्यक्षेत्रात माहे जानेवारी, २०१९ ते माहे ऑगस्ट, २०२१ बलात्काराचे १६ गुन्हे व दरोड्याचे १३ गुन्हे दाखल आहेत.

दिनांक ०८/१०/२०२१ रोजी लखनऊहन मुंबईकडे येणाऱ्या पुष्पक एक्सप्रेसमध्ये दरोड्यासह बलात्काराची घटना घडली आहे. सदरील गुन्ह्याच्या अनुषंगाने कल्याण रेल्वे पोलीस ठाणे येथे गु. र. क्र. ७७१/२०२१, भादंवि कलम ३७६ (ड), ३९५, ३९७, ३५४, ३५४ (ब) रेल्वे कायदा, १९५७ चे कलम १३७, १५३ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

(२) कल्याण रेल्वे पोलीस ठाणे येथे गु. र. क्र. ७७१/२०२१ या गुन्ह्यात अटक करण्यात आलेले ८ ही आरोपी हे अनधिकृत फेरीवाले असल्याचे चौकशीमध्ये निदर्शनास आलेले नाही. नमूद ८ आरोपींपैकी ४ आरोपींची गुन्हेगारी पार्श्वभूमी असून, इतर ४ आरोपींवर यापूर्वी गुन्हे दाखल नसल्याचे चौकशीमध्ये आढळून आले आहे. तसेच, गुन्हेगारी पार्श्वभूमी असलेल्या ४ आरोपींविरूद्ध मुंबई लोहमार्ग पोलीस आयुक्तालय कार्यक्षेत्रात यापूर्वी कोणताही गुन्हा दाखल नाही. सदर घटनेच्या अनुषंगाने कल्याण रेल्वे पोलीस ठाणे येथे गु. र. क्र. ७७१/२०२१, भादंवि कलम ३७६ (ड), ३९५, ३९७, ३५४, ३५४ (ब) रेल्वे कायदा, १९५७ चे कलम १३७, १५३ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

(३) लोहमार्ग पोलीस आयुक्तालय, मुंबई यांचे अखत्यारिता निर्माण होत असलेल्या रिक्त जागा नियमित भरल्या जातात. तसेच लोहमार्ग पोलीस आयुक्तालय, मुंबई येथे उपलब्ध असणाऱ्या मनुष्यबळामध्ये वाढ करणेसाठीचा प्रस्ताव महाव्यवस्थापक, मध्य व पश्चिम रेल्वे यांना पाठविण्यात आलेला आहे.

(४) सदर घटना घडल्यानंतर तात्काळ गुन्हा दाखल करण्यात येऊन ४८ तासांच्या आत सर्व आरोपींना अटक करण्यात आली आहे. मुंबई महानगर क्षेत्रामध्ये वाढती प्रवाशांची संख्या लक्षात घेता सदर प्रवाशांना संरक्षण आणि सुरक्षा उपलब्ध करून देण्यासाठी मुंबई लोहमार्ग पोलीस आयुक्तालयाच्या मंजूर मनुष्यबळामध्ये वाढ करण्याच्या अनुषंगाने आकृतिबंध निश्चित करण्याबाबतच्या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने कार्यवाही सुरू आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर शहरातील पोलीस ठाण्यांमधील विविध गुन्ह्यांत दोषी असलेल्या फरार आरोपींना पकडण्याबाबत

(५२) * १११७१ श्री.रणजितसिंह मोहिते-पाटील : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर शहरातील ७ पोलीस ठाण्यांमधील विविध गुन्ह्यांत १९ आरोपींना मा.न्यायालयाकडून फरार घोषित करण्यात आले असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शहरातील विविध पोलीस ठाण्यातील अनेक गुन्ह्यांचा तपास गेल्या २० वर्षांपासून लागलेला नसल्याने आरोपी सापडत नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून फरार आरोपींना पकडण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) सन २०१४ ते माहे ऑक्टोबर, २०२१ पर्यंत एकूण २६ आरोपींना मा.न्यायालयाने फरार घोषित केलेले आहे.

(२) पोलीस आयुक्त, सोलापूर कार्यक्षेत्रात २० वर्षांपूर्वीचा एकही गुन्हा तपासासाठी प्रलंबित नाही.

मात्र ज्या प्रकरणी आरोपी निष्पन्न नसल्याने दीर्घकाळ आरोपी सापडत नसल्यामुळे सदर गुन्ह्यात न्यायालयाकडून अ फायनल समरी मंजूरी आदेश घेऊन गुन्हा कायमस्वरूपी तपासावर ठेवण्यात येतो. नंतर आरोपी निष्पन्न झाल्यास अटक करून दोषारोप तपासाअंती न्यायालयात सादर करण्यात येतात.

(३) फरार आरोपी पकडण्यासाठी प्रत्येक पोलीस ठाण्यात एक खास पथक नेमलेले आहे व सदर आरोपींना पकडण्यासाठी वारंवार कॉबिंग ऑपरेशन करण्यात येते.

(४) विलंब झालेला नाही.

खटाव व कोरेगांव (जि.सातारा) तालुक्यातील

अवैध धंद्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(५३) * ११३७६ श्री.शशिकांत शिंदे : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खटाव व कोरेगांव (जि.सातारा) तालुक्यांच्या पोलीस ठाण्यांच्या कार्यक्षेत्रात दारू, गांजा, मटका, जुगार, वाळुतस्करी व गुटखा इ. अवैध धंदे बेकायदेशीररित्या सुरु असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, निढळ, (ता.खटाव) येथील पोल्ट्री फार्ममध्ये चालणाऱ्या जुगार अड्ड्यावर तसेच, वाडेफाटा (सातारा) येथील हॉटेल महिंद्रा एक्झीक्यूटीव्ह व सातारा कोरेगाव रोडवरील हॉटेल दरबार याठिकाणी बेकायदेशीर दारू व्यवसायावर पोलिसांनी छापा टाकला असून जिहे कटापूर, महागाव, खटाव, पुसेगाव व ललगूण, सातारारोड (पाडळी) या ठिकाणी अवैध वाळू व्यवसाय सुरु असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सदरहू अवैध धंद्याप्रकरणी जिल्ह्यातील पोलीस यंत्रणेसह महसूल विभाग अधिकाऱ्यांनी त्याविरोधात धडक कारवाई करावी, अशी मागणी स्थानिक नागरिकांनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून खटाव व कोरेगांव तालुक्यातील अवैध धंदे रोखण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) खटाव तालुक्यातील वडूज व पुसेगाव पोलीस ठाणे व कोरेगाव तालुक्यातील कोरेगाव, वाठार व रहिमतपुर पोलीस ठाणे कार्यक्षेत्रात दारू, गांजा, मटका, जुगार, वाळू तस्करी व गुटखा इ. अवैध धंद्यांबाबत माहे ऑक्टोबर २०२१ मध्ये कारवाई करण्यात येऊन खटाव तालुक्यामध्ये १२ केसेस (जुगार-०१, अवैध वाळू-०१, अवैध गुटखा-०२, अवैध दारू-०८), तसेच कोरेगाव तालुक्यामध्ये १२ केसेस (जुगार-००, अवैध वाळू-०१, अवैध गुटखा-०४, अवैध दारू-०७), दाखल करण्यात आलेल्या आहेत.

(२) पुसेगाव पोलीस हद्दीतील श्री.अरुण पांडुरंग खुस्पे, रा. निढळ, (ता.खटाव) यांच्या शेतातील पोल्ट्री फार्ममध्ये चालणाऱ्या बेकायदेशीर जुगार अड्ड्यावर छापा टाकण्यात येऊन रुपये ३३,६४,७७०/- किंमतीचा मुद्देमाल जप्त करण्यात आला. याबाबत पुसेगाव पोलीस ठाण्यात गु.र.नं.८८/२०२१, मुं.जु.का. कलम १२(अ), प्रोव्ही ६५ (क)(ड)(ई), भा.दं.वि. कलम १८८ प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आला असून सदर गुन्ह्यामध्ये एकूण ३३ आरोपींविरुद्ध दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आलेले आहे.

तसेच हॉटेल महिंद्रा एक्झिक्यूटीव्ह येथे कारवाई करण्यात आली नसून वाढे फाटा येथील देहाती हॉटेल या ठिकाणी जुगार अड्ड्यावर छापा टाकून सातारा तालुका पोलीस ठाण्यात गु.र.क्र.१७३/२०२१, मुं.जु.का.कलम ४, ५ सह भादंवि कलम १८८, २६९, साथीचे रोग अधिनियम, १८९७ चे कलम ३ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सातारा कोरेगाव रोडवरील हॉटेल दरबार हा जास्त वेळ चालू ठेवल्याने त्यांच्यावर महाराष्ट्र पोलीस कायदा कलम ३३ (W)(XA) प्रमाणे कारवाई करण्यात आली आहे.

जिहे कटापूर व महागाव या गावांमध्ये अवैध वाळू व्यवसाय सुरु असल्याबाबतचे गुन्हे दाखल नाहीत. मात्र सन २०२१ मध्ये खटाव तालुक्यातील पुसेगाव व कोरेगाव तालुक्यातील कोरेगाव, वाठार रहिमतपूर कार्यक्षेत्रामध्ये अवैध वाळू व्यवसायाबाबत एकूण २२ गुन्हे दाखल करण्यात आलेले आहेत.

(३) पोलीस ठाणेस दाखल होणाऱ्या तक्रार अर्जांची तात्काळ दखल घेऊन अवैध धंद्यांवर कारवाई करणेबाबत जिल्ह्यातील सर्व पोलीस ठाणे प्रभारी अधिकारी यांना वेळोवेळी सूचना / आदेश पारित करण्यात आलेले आहेत.

(४) खटाव व कोरेगाव तालुक्यातील अवैध धंद्यांबाबत संबंधित पोलीस ठाणे मार्फत माहे जानेवारी, २०२१ ते माहे ऑक्टोबर, २०२१ या कालावधीमध्ये अनुक्रमे एकूण १५७ व १४४ केसेस मध्ये कारवाई करण्यात आली आहे.

तसेच जुगार, प्रोहिबीशन व वाळू चोरी गुन्ह्यांतर्गत CRPC (१०७ & ११०) व महाराष्ट्र प्रोहिबीशन अॅक्ट अन्वये एकूण १०२ आरोपींवर प्रतिबंधक कारवाई करण्यात आलेली आहे.

(५) विलंब झालेला नाही.

बीड पंचायत समिती (ता.जि.बीड) मध्ये मनरेगा योजनेच्या कामात गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषींवर कारवाई करण्याबाबत

(५४) * १०५४७ श्री.विनायकराव मेटे : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बीड पंचायत समिती (ता.जि.बीड) अंतर्गत रुपये १४.८० कोटी किंमतीच्या मनरेगा योजनेच्या कामात गैरव्यवहार झाला असून याप्रकरणी ठेकेदारावर गुन्हे दाखल करून इतर मुख्य आरोपींना सदर गुन्ह्यातून वगळले असल्याचे दिनांक २५ जानेवारी, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बीड जिल्ह्यात सन २०१० ते २०१९ या कालावधीत मनरेगा मध्ये झालेल्या गैरव्यवहाराच्या चौकशीकडे शासनाने दुर्लक्ष केल्यामुळे मा.उच्च न्यायालयाने याबाबत ठपका ठेवून जिल्हाधिकारी, बीड यांना बदलीचे

आदेश दिल्यानुसार अकरा तालुक्याच्या गटविकास अधिकाऱ्यांनी १३६१ ग्रामसेवक, सरपंच, ग्रामरोजगार सेवक यांना नोटीसा बजावल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मनरेगा गैरव्यवहाराच्या अनुषंगाने लहुरी, ता.केज अंतर्गत बांधबंदिस्त कामामधील अनियमिततेप्रकरणी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी रुपये ११ लाख ५७ हजार १६२ भरण्याचे आदेश दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने बीड पंचायत समिती अंतर्गत मनरेगा योजनेच्या कामात वित्तीय अनियमितता करणाऱ्या सर्व संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संदीपानराव भुमरे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात आली असून अनियमिततेबाबत जबाबदार असणाऱ्या संबंधितांवर फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यात आलेला आहे. पुढील कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील वाढते गुन्हेगारीचे प्रमाण रोखण्याकरीता उपाययोजना करण्याबाबत

(५५) * ११६०४ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईत गतवर्षी गुन्हेगारांची संख्या २४८४७ असून यावर्षी मुंबईत गुन्हेगारीचे प्रमाण वाढले असून मुंबई पोलिसांनी जाहीर केलेल्या आकडेवारीनुसार माहे जानेवारी, २०२१ ते माहे जून, २०२१ या कालावधीत मुंबईत एकूण ४३३७२ गुन्ह्यांची नोंद झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबईतील वाढती गुन्हेगारी रोखण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) बृहन्मुंबई पोलीस आयुक्तालयाच्या अधिपत्याखालील विविध पोलीस ठाणेस नोंद एकूण गुन्ह्यांची तुलनात्मक सांख्यिकी माहिती खालीलप्रमाणे :-

अ.क्र.	वर्ष	दाखल गुन्हे	एकूण गुन्हे	
			उघड गुन्हे	अटक आरोपी
१	सन २०१८	४१९३१	२८८०२	३८४७९
२	सन २०१९	५१०६८	४०३९०	६१९८९
३	जानेवारी, २०२० ते जून, २०२०	२४८४७	१८९८१	२६६१८
४	जानेवारी, २०२१ ते जून, २०२१	४३३७२	३६९९८	४६१०३

माहे जानेवारी, २०२१ ते माहे जून, २०२१ या कालावधी मध्ये नोंद असलेल्या ४३,३७२ गुन्ह्यांपैकी २६,४९३ गुन्हे हे कलम १८८ भा.दं.वि. अन्वये नोंद करण्यात आले असून त्यामधील बरेच गुन्हे कोरोना रोगाच्या अनुषंगाने असलेल्या नियमांचे उल्लंघन केल्याने दाखल करण्यात आले आहेत. यामुळे सन २०२१ मध्ये गुन्ह्याच्या प्रमाणात वाढ झाली आहे.

(२) बृहन्मुंबई पोलीस आयुक्तालयांतर्गत वाढत्या गुन्हेगारीस आळा घालण्याकरीता मोक्का, एम.पी.डी.ए., म.पो.का., फौजदारी दंड प्रक्रिया संहिता यातील तरतुदीनुसार गुन्हेगारांवर प्रतिबंधात्मक कारवाई करण्यात येते.

वाढती गुन्हेगारी रोखण्याकरीता पोलीस ठाणेस्तरावर नाकाबंदी, कोबिंग, निगराणी पथक, थर्ड आय अॅप्लीकेशन, मोबाईल वाहन/बीट मार्शल, फरार आरोपीचा शोध घेण्याकरीता विशेष पथक, ऑल आऊट ऑपरेशन व कॉर्नर मिटिंग अशा विविध उपाययोजना राबविण्यात येतात.

सोनसाखळी चोरीच्या व महिलांवरील अत्याचाराच्या घटनांचा विचार करता मुंबई शहरासाठी स्वतंत्र महिला बीट मार्शल यांची वेगळी नेमणूक करण्यात आलेली आहे. तसेच, चैन स्नॅचिंग पॉईंट निश्चित करून तेथे बंदोबस्त वाढविण्यात आला आहे.

महिलांवरील अत्याचारा संबंधात प्रत्येक पोलीस ठाण्यात महिला अत्याचार विरोधी पथक नेमण्यात आले आहेत. तसेच महिलांवरील अत्याचारास प्रतिबद्ध करण्याच्या दृष्टीने निर्भया पथकाची स्थापना करण्यात आलेली आहे. महत्वाच्या व गर्दीच्या ठिकाणी सी.सी.टी.व्ही. यंत्रणा कार्यन्वित करण्यात आली आहे.

सायबर गुन्ह्यात वाढ झाल्याने प्रत्येक पोलीस ठाण्यातील पोलीस अधिकारी व अंमलदार यांना सायबर प्रशिक्षण देण्यात येत असून सायबर गुन्हे अन्वेषण कक्ष व सायबर पोलीस ठाणे यांची निर्मिती करण्यात आलेली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे रेल्वे स्थानकावरून मुलीचे अपहरण करून अत्याचार झाल्याबाबत

(५६) * १०६५९ श्री.महादेव जानकर, श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे रेल्वे स्थानकावरून रात्री रिक्षामधून घरी सोडण्याच्या बहाण्याने रिक्षाचालकाने १४ वर्षीय मुलीचे अपहरण करून मित्राच्या मदतीने दोन रेल्वे कर्मचाऱ्यांसह १३ नराधमांनी पुण्यातील शिवाजीनगर, पुणे स्थानक, खडकी परिसरातील लॉज व इतर वेगवेगळ्या ठिकाणी मुलीवर सामूहिक अत्याचार केल्याची घटना दिनांक ३१ ऑगस्ट, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास घडली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी वानवडी (जि.पुणे) येथील पोलीस ठाण्यात गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने अत्याचार प्रकरणी दोषी आरोपींना अटक करून त्यांचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) होय.

(२) व (३) याबाबत वानवडी पोलीस स्टेशन, पुणे येथे १९ आरोपींविरुद्ध भा.द.वि. कलम ३६३, ३७६ (ड, अ), ३७७, १०७, ११४, ३४ व लैंगिक अत्याचारापासून बालकांचे संरक्षण अधिनियम, २०१२ चे कलम ४(२), ५(ग), ६, ८, १२, १७ प्रमाणे गु.र.क्र. ३०३/२०२१ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सदरील १९ आरोपींना अटक करण्यात आली असून, दाखल गुन्ह्याचे दोषारोपपत्र तयार करून ते मा.न्यायालयात सादर करण्यात आलेले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जव्हार (जि.पालघर) नगरपरिषदेच्या विविध विकासकामांच्या अंदाजपत्रकाला बनावट तांत्रिक मंजूरी घेतल्याबाबत

(५७) * १०७२२ श्री.प्रसाद लाड, श्री.निलय नाईक, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जव्हार (जि.पालघर) नगरपरिषदेच्या श्री छत्रपती शिवाजी महाराज उद्यान विकास कामाच्या अंदाजपत्रकाला बनावट तांत्रिक मंजूरीच्या आधारे रुपये दीड कोटींची कामे सुरु असल्याप्रकरणी जव्हार पोलीस ठाण्यात माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त नगर परिषदेच्या विकास कामांच्या अंदाजपत्रकास सार्वजनिक बांधकाम विभागाची तांत्रिक मान्यता व शुल्काचा भरणा न करता बनावट सही-शिक्का, तांत्रिक मान्यता आणि कागदपत्राच्या आधारे जिल्हा प्रशासनाकडून प्रशासकीय मंजूरी घेतल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सन २०१९ मध्ये तांत्रिक मान्यता मिळालेल्या पाचबत्ती ते चाऊस घर दरम्यान संरक्षक भिंत उभारण्याच्या कामाचे, राणी प्रियंवदा उद्यानाच्या सुशोभिकरणाच्या कामाचे व विश्रामगृह उभारणीच्या कामाचे शुल्क अद्याप भरण्यात आलेले नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने जव्हार नगर परिषदेच्या विकास कामांमध्ये गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) व (२) होय.

सदर प्रकरणी नगर अभियंता, जव्हार नगर परिषद यांनी दिलेल्या फिर्यादीनुसार दिनांक ३१/०८/२०२१ रोजी जव्हार पोलीस ठाणे येथे गु.र.नं. ७७/२०२१ भा.दं.वि.सं. कलम ४६५, ४६७, ४६८, ४७१, ४७२ प्रमाणे गुन्हा नोंदविण्यात आला असून सदर गुन्ह्याचा तपास आर्थिक गुन्हे शाखा, पालघर करत आहे.

(३) सदर प्रकरणी जव्हार पोलीस ठाणे येथे प्राप्त झालेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने मुख्याधिकारी, जव्हार नगर परिषद यांचेकडून प्राप्त झालेल्या अहवालानुसार जव्हार नगर परिषद हद्दीतील प्रभाग क्र. ३ मध्ये पाचपत्ती ते चाऊस घरापर्यंत मुख्य रस्त्यालगत रिटेनिंग वॉल बांधणे, राणी प्रियंवदा उद्यान विकसित करणे, विश्रामगृह बांधणे कामासाठी नगरपरिषदेने सदर विकास कामे करण्याबाबतचे ठराव घेतले आहेत. त्यानुषंगाने अंदाज पत्रक तयार करून त्या सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत तांत्रिक मान्यता घेऊन त्यानंतर जिल्हाधिकारी कार्यालयाची प्रशासकीय मान्यता घेण्यात आलेली आहे. नगरपरिषद आदिवासी भागातील असल्याने व नगरपरिषदेचे आर्थिक उत्पन्न कमी असल्याने नगरपरिषद निधी उपलब्धतेनुसार तपासणी शुल्क अदा करेल, असे तांत्रिक मान्यतेसाठी प्रस्ताव पाठवितानाच नमूद केले होते. सबब सार्वजनिक बांधकाम विभागाची सदर तपासणी फी अदा करण्यासंदर्भात आवश्यक प्रक्रिया जव्हार नगरपरिषद कार्यालयाने सुरु केली आहे.

(४) शिवाजी महाराज उद्यान विकास प्रकरणी उपरोक्त नमूदप्रमाणे गुन्हा दाखल असून गुन्हाचा तपास सुरु आहे. जिल्हाधिकारी, पालघर यांनी सदर प्रकरणाची चौकशी करण्याकरीता सहायक जिल्हाधिकारी, जव्हार यांना कळविले असून सदर प्रकरणी चौकशी सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील शेतकरी "पोकरा" योजनेच्या
लाभापासून वंचित राहिल्याबाबत**

(५८) * ११५४६ श्री.विक्रम काळे, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.संजय दौंड, श्री.अमोल मिटकरी : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील १५ जिल्ह्यांमध्ये शेतकऱ्यांच्या उन्नतीसाठी नानाजी देशमुख कृषी संजिवनी प्रकल्प (पोकरा) योजना राबविली जात आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यानुसार पोकरा प्रकल्पाची अंमलबजावणी होत असलेल्या गावात दोन हेक्टरच्या आतील शेतकऱ्यांना कृषी विभागाकडे महाडीबीटी पोर्टलद्वारे अर्ज करता येत नसल्याचे निदर्शनास आले असून पोकरा प्रकल्पाने कृषी यांत्रिकीकरणातील घटकांसाठी अर्ज प्रक्रिया थांबविल्यामुळे शेतकरी उक्त योजनांच्या लाभापासून वंचित राहिल्याचे दिनांक १४ ऑगस्ट, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी ग्रामसेवकांनी बहिष्कार आंदोलन पुकारल्यामुळे शेतकऱ्यांचे अर्ज ग्राम समितीस्तरावर प्रलंबित राहिल्यामुळे शेतकऱ्यांना पोकरा प्रकल्पातून कृषीपंप, पाईप लाईन, इंजिन कृषी अवजारे मिळू शकले नसल्याचे तसेच शेतकऱ्यांना पोकरा प्रकल्पाच्या संधी नाकारण्यात आल्याचे माहे ऑगस्ट, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पोकरा प्रकल्प गावातील शेतकऱ्यांना शासकीय योजनांचा लाभ मिळण्याच्या दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दादाजी भुसे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी योजनेतून वैयक्तिक लाभार्थ्यांना कृषी यांत्रिकीकरणातील घटकांसाठी अर्ज प्रक्रिया थांबविल्यानंतर महाडीबीटी प्रणालीवर सदर बाबीसाठी प्रकल्प क्षेत्रातील शेतकऱ्यांची निवड करण्यात येत आहे.

(३) होय. जळगाव जिल्ह्यातून ऍड. रोहिणी एकनाथराव खडसे यांनी याविषयीचे पत्र दिनांक २९/०७/२०२१ रोजी दिले होते.

(४) व (५) मा.उपमुख्यमंत्री यांचे अध्यक्षतेखाली संबंधित शासकीय विभागांचे सचिव व मान्यता प्राप्त ग्रामसेवक संघटना यांचे प्रतिनिधी दिनांक २/०८/२०२१ रोजी बैठक आयोजित केली होती. त्यामध्ये दिलेल्या निर्देशानुसार ग्राम कृषी संजीवनी समित्यांचे गठन करण्याची प्रक्रिया पूर्ण करण्यात आलेली आहे.

**राज्यातील पोलीस आणि त्यांच्या कुटुंबियांना
आजारांवर मोफत उपचार मिळण्याबाबत**

(५९) * १०८०१ श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र पोलीस कुटुंब आरोग्य योजनेत बदल करून त्यामध्ये म्युकरमायकोसिससह इतर ११ अन्य आजारांचा आरोग्य योजनेत समावेश करून पोलीस आणि त्यांच्या कुटुंबियांना वेगवेगळ्या आजारांवर मोफत उपचार मिळण्याची मागणी पोलीस महासंचालक यांनी गृह विभागाकडे माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील पोलीस आणि त्यांच्या कुटुंबियांना आजारांवर मोफत उपचार मिळण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) होय.

(२) अभिलेख तपासला असता निदर्शनास आले नाही.

(३) महाराष्ट्र पोलीस कुटुंब आरोग्य योजनेमध्ये म्युकरमायकोसिससह इतर १० आजारांचा समावेश करण्याबाबतचा प्रस्ताव सार्वजनिक आरोग्य विभागास सादर केला असून कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खानदेशात पपई पिकाच्या विमा संरक्षण
कालावधीत बदल करण्याबाबत**

(६०) * १०३०९ श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.सदाशिव खोत : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खानदेशात पपई पिकाची लागवड वाढत असून शासनाने पपई पिकाचा समावेश हवामानावर आधारित फळपीक विमा योजनेत केला आहे, तीन वर्षांसाठी एक कंपनी काम करणार असून लागू केलेली मानके देखील तीन वर्षे कायम असणार आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पपई पिकाला विमा संरक्षण कालावधी माहे नोव्हेंबर ते ऑक्टोबर असा बारा महिन्यांचा आहे, परंतु, पपई पिकाची लागवड माहे मार्च-एप्रिल मध्ये केली जाते, आगाप लागवडी माहे फेब्रुवारीत असल्यामुळे विमा संरक्षण कालावधीत बदल करण्याची मागणी खानदेशातील पपई पीक उत्पादक शेतकऱ्यांनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पपई पिकाला हेक्टरी रुपये ३५ हजार एकूण विमा संरक्षण आहे, पपईची कर्ज मर्यादा, कर्जदर लक्षात घेऊन विमा संरक्षण कालावधी वाढविण्याची मागणी शेतकऱ्यांनी शासनाकडे केली असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ च्या पहिल्या आठवड्याच्या निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पपई विमा संरक्षण कालावधीत बदल करण्याचे दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दादाजी भुसे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

पपई या फळपिकाचे हवामान धोके सहयोगी संशोधन संचालक, राष्ट्रीय कृषी संशोधन प्रकल्प, पुणे, अखिल भारतीय समन्वयित संशोधन प्रकल्प (फळे) डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ, अकोला, राष्ट्रीय लिंबू संशोधन संस्था, नागपूर तसेच वसंतराव नाईक कृषी विद्यापीठ, परभणी यांचेशी झालेल्या चर्चेनुसार निश्चित करण्यात आले आहेत.

(३) पपई या फळपिकासाठी विमा संरक्षण कालावधी व विमा संरक्षित रक्कम वाढ करण्यासाठी शेतकऱ्यांची मागणी प्राप्त झाल्याचे अभिलेखात दिसून येत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लाखनी, पवनी व लाखांदूर (जि.भंडारा) तालुक्यांतील शेतकऱ्यांच्या
पिकांना तुडतुडा किडीचा प्रादुर्भाव झाल्याने नुकसान भरपाई
मिळण्याबाबत**

(६१) * ११२६४ डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.निलय नाईक, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लाखणी, पवनी व लाखांदूर (जि.भंडारा) तालुक्यातील ३० ते ३५ टक्के शेतकऱ्यांच्या शेतीच्या पीकावर तुडतुडा किडीचा प्रादुर्भाव झाल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शेतकऱ्यांनी कीड नियंत्रणासाठी दोन वेळा फवारणी करूनसुद्धा किडीवर नियंत्रण येत नसल्याने शेतकऱ्यांच्या पीकाचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांच्या शेतीची पाहणी करून त्यांना नुकसान भरपाई मिळण्याबाबतची मागणी लोकप्रतिनिधींनी व शेतकऱ्यांनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून तुडतुडा किडीवर नियंत्रण मिळविण्यासाठी उपाययोजना करण्याबाबत तसेच नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दादाजी भुसे : (१) अंशतः खरे आहे.

भंडारा जिल्ह्यातील लाखनी व लाखांदूर या तालुक्यांमध्ये तुडतुडा किडीचा प्रादुर्भाव आढळून आला नाही. परंतु, पवनी- तालुक्यामध्ये अत्यल्प ५ ते ८ टक्के क्षेत्रावर तुडतुडा किडीचा प्रादुर्भाव झाला होता.

(२) हे खरे नाही.

पवनी तालुक्यात किड नियंत्रणासाठी उपाययोजना करून प्रसार नियंत्रित करण्यात आला.

(३) अशा स्वरूपाचे निवेदन प्राप्त झाल्याचे सकृतदर्शनी निदर्शनास येत नाही.

(४) पवनी-तालुक्यामध्ये माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये अत्यल्प (५ ते ८ टक्के) क्षेत्रावर तुडतुडा किडीचा प्रादुर्भाव झाल्याने किड नियंत्रणासाठी उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत.

(५) प्रश्नच उद्भवत नाही.

चंद्रपूर जिल्ह्यातील मनरेगाच्या कामात अनियमितता झाल्याबाबत

(६२) * १०९८३ श्री.राजेश राठोड, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अभिजित वंजारी, श्री.जयंत आसगावकर, श्री.मोहनराव कदम : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील मनरेगा विकास आराखडा, मंजूर अंदाजपत्रक तयार करण्यात आले नसल्याने येथील हजारो मजूर कामापासून वंचित असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, ब्रम्हपूरी तालुक्यात मनरेगाचा कामांमध्ये मस्टर नसताना निधी हस्तांतरणाचा प्रकार निदर्शनास आला असून याप्रकरणी जिल्हा परिषदेच्या पदाधिकाऱ्यांनी तक्रार केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने रोहयोच्या कामातील अनियमितेबाबत दोषी अधिकारी-कर्मचारी यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संदीपानराव भुमरे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे आहे.

(३) सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात आली असून त्यानुसार संबंधित दोषी अधिकारी/कर्मचारी यांचेवर कार्यवाही प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पंतप्रधान शेतकरी सन्मान निधी योजना व ई-पीक पाहणी या योजनांचे थकित व नियमित हप्ते मिळण्याबाबत

(६३) * १०३२३ श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.संजय दौंड, श्री.अरुण लाड, श्री.अरुणकाका जगताप, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.प्रसाद लाड, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.निलय नाईक, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रमेशदादा पाटील, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.चंदूभाई पटेल, श्री.सदाशिव खोत : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील पंतप्रधान शेतकरी सन्मान निधी योजना ही राज्य शासनाच्या महसूल व कृषी विभागाच्या श्रेयवादात अडकली असल्यामुळे पोर्टलवर शेतकऱ्यांची नावे असूनही आर्थिक सहाय्य मिळत नसल्याचे तसेच जळगांव जिल्ह्यातील अनेक शेतकऱ्यांना महसूल विभागाचे अधिकाऱ्यांकडून चांगली वर्तणूक मिळत नसून राज्यातील अनेक शेतकऱ्यांना उपरोक्त योजनेतर्गत काही हप्ते मिळाल्यानंतर तांत्रिक कारणास्तव पुढील हप्ते येणे बंद झाल्याचे दिनांक १२ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पंतप्रधान शेतकरी सन्मान निधी योजना व ई-पीक पाहणी या दोन्ही योजनांवर बहिष्कार टाकण्याचा इशारा महसूल यंत्रणेने विशेषतः तलाठी संघाने दिल्यामुळे उपरोक्त दोन्ही योजनांचे काम माहे मार्च, २०२१ पासून ठप्प होऊन राज्यातील लाखो शेतकरी पंतप्रधान शेतकरी सन्मान निधी योजना व ई-पीक पाहणी योजनेच्या लाभापासून वंचित राहिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पंतप्रधान शेतकरी सन्मान योजनेसंदर्भातील तलाठी पटवारी स्तरावरील १०० टक्के काम पूर्ण झाले असल्याने येथून पुढे ही योजना तांत्रिक अडचणीसंदर्भातील कामे कृषी विभागाने करावीत अशी मागणी अध्यक्ष, म.रा.तलाठी पटवारी मंडळ यांनी शासनाकडे केल्याचे तसेच दरम्यानच्या काळात पंतप्रधान शेतकरी सन्मान योजनेची जबाबदारी कृषी विभागाचीच असल्याचे मा.कृषी मंत्री महोदयांनी जाहीर केल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने या योजनेतील त्रुटी व दोष दूर करून शेतकऱ्यांना योजनेचे थकित व नियमित हप्ते मिळण्याचे दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दादाजी भुसे : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

PM-KISAN योजनेबाबत महाराष्ट्र राज्य तलाठी संघटना यांनी सदर योजनेचे कामकाज विनम्रपणे नाकारणेबाबत दिनांक २३/०६/२०२१ रोजी मुख्य सचिव महाराष्ट्र राज्य मंत्रालय मुंबई यांचेकडे निवेदन दिलेले होते. तसेच कृषी विभागाच्या क्षेत्रिय कर्मचारी संघटनेने ई-पीक पाहणीचे कामकाज नाकारल्याबाबतचे धोरण अवलंबलेले होते.

सदर विषयी तलाठी संघटनांची निवेदने प्राप्त होताच मुख्य सचिव यांचे परिपत्रक क्र.किसयो-२०१९/प्र.क्र.२०/११अ, दिनांक ०४ फेब्रुवारी, २०१९ व शासन निर्णय क्र. किसयो-२०१९/प्र.क्र.२०/भाग-४/११अ, दिनांक १५ फेब्रुवारी, २०१९ नुसार सर्व यंत्रणांनी समन्वयाने कामकाज करावे अशा सूचना राज्यस्तरीय अंमलबजावणी प्रमुख तथा आयुक्त कृषी यांनी सर्व जिल्हाधिकारी यांना दिलेल्या आहेत.

त्यानुसार माहे मार्च, २०२१ पासून पी.एम.किसान योजनेचे कामकाज ठप्प न होता राज्यातील पात्र लाभार्थी शेतकऱ्यांना निधी वितरीत करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

जळगाव जिल्ह्यात दिनांक ०९/११/२०२१ अखेर एकूण ४,९८,३६२ शेतकऱ्यांना एकूण रुपये ७२६.७० कोटी रक्कम पात्र शेतकरी कुटुंबांच्या खात्यावर थेट लाभ हस्तांतरण द्वारे जमा करण्यात आलेली आहे. उर्वरित पात्र शेतकरी कुटुंबांना लाभ देण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) PM-KISAN योजनेचे कामकाज व ई- पीक पाहणी उपक्रम सुरळीतपणे पार पडण्यासाठी मा.मंत्री, महसूल आणि मा.मंत्री, कृषी यांच्या उपस्थितीत दिनांक २१/०९/२०२१ रोजी आयोजित बैठकीमध्ये राज्य शासनाच्या परिपत्रक क्र.किसयो-२०१९/ प्र.क्र.२०/११अ, दिनांक ०४ फेब्रुवारी, २०१९ व शासन निर्णय क्र. किसयो-२०१९/प्र.क्र.२०/भाग-४/११अ, दिनांक १५ फेब्रुवारी, २०१९ नुसार सर्व यंत्रणांनी समन्वयाने कामकाज करावे असे निर्देश देण्यात आले आहेत.

राज्यात दिनांक ०९ नोव्हेंबर, २०२१ अखेर एकूण १०८.६४ लाख पात्र शेतकऱ्यांना एकूण रक्कम रुपये १५९६९.७८ कोटी थेट लाभ हस्तांतरणाद्वारे बँक खात्यात जमा करण्यात आलेली आहे. तसेच उर्वरित पात्र लाभार्थी शेतकऱ्यांना निधी वितरीत करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्नच उद्भवत नाही.

नेरुळ (नवी मुंबई) येथील मुलीवर लैंगिक अत्याचार झाल्याबाबत

(६४) * १०७८० श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नेरुळ (नवी मुंबई) येथील १५ वर्षीय मुलीला इंजेक्शन देऊन बेशुध्द करून दोन तरुणांनी लैंगिक अत्याचार केल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर पीडितेच्या मैत्रिणीनेच पीडितेला शीतपेयामधून दारु पाजून तिला आरोपींच्या ताब्यात दिल्याची माहिती दिनांक १२ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी आरोपींना अटक करून त्यांचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) सदर प्रकरणात फिर्यादी यांनी दिलेल्या फिर्यादीवरून नेरूळ पोलीस ठाणे येथे गु.र.क्र. ३२४/२०२१ भा.दं.वि. कलम ३६३, ३२८, ३४२, ३७६(२)(आय), ३४, लैंगिक अपराधापासून बालकांचे संरक्षण अधिनियम, २०१२ चे कलम ४, ८, १७, अनैतिक व्यापार प्रतिबंध अधिनियम, १९५६ कलम ४, ५ चे क, ख, ग, घ (एक) प्रमाणे दिनांक ११/०९/२०२१ रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला असून, सदर गुन्ह्याच्या तपासामध्ये पिडीत मुलीवर लैंगिक अत्याचार झाल्याचे निष्पन्न झालेले नाही.

(२) होय, पिडीतेच्या मैत्रिणीने शितपेयातून गुंगीकारक पेय दिल्याचे आणि पिडीतेस रिक्षातून घेऊन गेल्याचे साक्षीदारांच्या जबाबातून समोर आलेले आहे.

(३) याबाबत नवी मुंबई आयुक्तालयांतर्गत नेरूळ पोलीस ठाणे येथे विधीसंघर्षित बालिका आणि दोन अज्ञात इसम यांचे विरूद्ध गु.र.क्र. ३२४/२०२१ भा.दं.वि. कलम ३६३, ३२८, ३४२, ३७६(२)(आय), ३४, लैंगिक अपराधापासून बालकांचे संरक्षण अधिनियम, २०१२ चे कलम ४, ८, १७, आणि अनैतिक व्यापार प्रतिबंध अधिनियम, १९५६ कलम ४, ५ चे क, ख, ग, घ (एक) प्रमाणे दिनांक ११/०९/२०२१ रोजी गुन्हा नोंद केलेला आहे.

सदर गुन्ह्यातील विधीसंघर्षित बालिका हिंस दिनांक २०/१०/२०२१ रोजी ताब्यात घेऊन त्याच दिवशी मा.बाल न्यायमंडळ, भिवंडी यांचे समोर हजर केले असता, मा.बाल न्यायमंडळ, भिवंडी यांनी दिनांक २८/१०/२०२१ रोजी रुपये ७,०००/- जामीनावर मुक्त केले आहे.

सदर गुन्ह्यात विधीसंघर्षित बालिका हिचेविरूद्ध भा.द.वि. कलम ३६३, ३२८, ३४२, ३४ अन्वये मा.बाल न्यायमंडळ, भिवंडी, जि.ठाणे येथे दिनांक १६/११/२०२१ रोजी दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**परभणी शहरातील औद्योगिक भागासाठी नवीन
पोलीस ठाण्याची निर्मिती करण्याबाबत**

(६५) * १०६९० श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.विक्रम काळे, श्री.शशिकांत शिंदे :

सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी (जि.परभणी) शहराची वाढलेली लोकसंख्या तसेच कायदा व सुव्यवस्थेची परिस्थिती लक्षात घेवून परभणी शहरातील औद्योगिक (एम.आय.डी.सी.) भागासाठी नवीन पोलीस ठाणे मंजूर करण्याबाबत परभणी येथील स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे सप्टेंबर-ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान मा.गृह मंत्री यांचेकडे लेखी निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नवा मोंढा, परभणी ग्रामीण व ताडकळस या तीन पोलीस ठाण्याचे विभाजन करून नवीन पोलीस ठाणे उभारण्याबाबतच्या प्रस्तावात सुधारणा करून पाठविण्यात यावा अशी सूचना पोलीस महासंचालकांनी जिल्हा पोलीस अधीक्षक, परभणी यांना केली होती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून परभणी शहरात पोलीस ठाण्याची निर्मिती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, याबाबतची थोडक्यात व सविस्तर माहिती काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) होय.

(२) व (३) होय.

पोलीस महासंचालक कार्यालयाने दिनांक १८/०२/२०२० च्या पत्राद्वारे महाराष्ट्र राज्य पोलीस दलातील पोलीस व प्रशासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांच्या पदांचा आढावा व नवीन पदनिर्मितीसह सुधारित एकत्रित आकृतीबंधाचा अहवाल शासनास सादर केला होता. सदर आकृतीबंधामध्ये पोलीस अधीक्षक, परभणी यांच्या आस्थापनेवर पोलीस ठाणे, मोंढा, परभणी ग्रामीण व ताडकळसचे विभाजन होवून नवीन एम.आय.डी.सी. पोलीस ठाणेचा समावेश आहे.

उक्त आकृतीबंधाचा प्रस्ताव वित्त विभागास मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला असता, त्या विभागाने उपस्थित केलेल्या मुद्द्यांच्या अनुषंगाने फेरप्रस्ताव सादर करणेबाबत पोलीस महासंचालक कार्यालयास दिनांक १७/०८/२०२१ च्या पत्राव्दारे कळविण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रत्नागिरी जिल्ह्याच्या सागरी भागाच्या सुरक्षिततेच्या
दृष्टीने उपाययोजना करण्याबाबत**

(६६) * ११६६४ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी जिल्ह्यातील सागरी भागात चिनी बनावटीची व्हिटीएस यंत्रणा असलेल्या दोन नौका सागरी सुरक्षा शाखेच्या पोलीसांनी पकडल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू नौका मत्स्यव्यवसाय विभागाच्या ताब्यात आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) होय, हे खरे आहे.

दिनांक ०३/१०/२०२१ रोजी सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील देवगड समुद्र किनारी पुरळ ते कुणकेश्वर येथे बोट क्र.१ IMD Mh-०४-MH-४०२० व दिनांक ०४/१०/२०२१ रोजीच आचरा समुद्रात येथे बोट क्र.२ IND MH-०४-MH-४३९४ या दोन नौका सागरी सुरक्षा शाखेच्या पोलीसांकडून पकडण्यात आलेल्या आहेत.

(२) सदरहू नौका सहायक मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी, देवगड यांचे ताब्यात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी देण्यात आलेल्या आहेत.

(३) उक्त प्रकरणी दोन्ही बोटींची चौकशी करण्यात आली असून मत्स्य व्यवसाय विभाग, देवगड यांनी महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम, १९८१ मधील १७ (१) नुसार अभिनिर्णय अधिकारी तथा तहसिलदार, देवगड यांच्याकडून कायदेशीर कारवाई करण्यात आलेली आहे. (नौकेमध्ये आढळून आलेली VTS/AIS ही यंत्रणा जप्त करण्यात आली आहे.)

नमूद मिळून आलेल्या दोन्ही बोटींचे मालक यांनी सदरचे VTS/AIS यंत्रणा प्रदीप चंद्रा खारवी, कुंदापुरा, ता/जि.उडपी, कर्नाटक राज्य यांचेकडून खरेदी केल्याचे निष्पन्न झाल्याने त्यांचेकडे चौकशी केली असता त्यांनी दोन्ही AIS उपकरणे SHENZHEN SUNHANG NAVIGATION TECH CO. LTD या कंपनीकडून मागविली आहे व त्याची कस्टम ड्युटी भरल्याबाबतच्या पावत्या व कागदपत्रे सादर केली आहेत. तथापि, दोन्ही बोटींची तपासणी मर्कटाईल मरीन डिपार्टमेंट, मिनीस्ट्री ऑफ शिपिंग, भारत सरकार यांचेकडून करून घेणे आवश्यक असल्याने त्याबाबत पुढील कार्यवाही करणेबाबत परवाना अधिकारी, मत्स्यविभाग, देवगड सहायक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय अधिकारी, मालवण, सिंधुदुर्ग व रत्नागिरी यांना पोलीस अधीक्षक, सिंधुदुर्ग यांचेकडून कळविण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जालना जिल्ह्यात सीड्स पार्क या प्रकल्पाच्या उभारणीबाबत

(६७) * ११५७५ श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जालना जिल्ह्यात सीड्स पार्कची घोषणा तत्कालिन मा.मुख्यमंत्री यांनी करून सहा वर्षांचा कालावधी होऊनही या प्रकल्पाची उभारणी झाली नसल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, सदर प्रकल्पाकरीता रुपये १०९.३० कोटी गुंतवणूकीचा शासन आदेश निर्गमित होऊनही सहा वर्षांनंतरही प्रकल्प उभारणीबाबत केवळ बैठका घेण्यात येत असून प्रकल्प उभारणीबाबत कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सदर प्रकल्प होण्यास विलंब लागण्याची कारणे काय आहेत,
 (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून जालना जिल्ह्यात सीड्स प्रकल्प उभारण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दादाजी भुसे : (१) हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) महाराष्ट्र राज्य बीज प्रमाणिकरण यंत्रणा, अकोला, महासिडमेन असोसिएशन (MASA), जालना, सीड इंडस्ट्रिज असोसिएशन ऑफ महाराष्ट्र (SIAM), औरंगाबाद व महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ (MIDC) या यंत्रणांचा सहभाग घेऊन महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ (महाबीज), अकोला, यांना Detailed Feasibility/Project Report (DFR/DPR) तयार करण्याबाबत सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. महाबीजला सीड पार्क प्रकल्पासाठी जिल्हाधिकारी, जालना यांनी ७५ एकर जमीन मौजे पानशेंद्रा, जि.जालना येथे उपलब्ध करून दिलेली असून सदर जमीन महाराष्ट्र कृषी औद्योगिक विकास महामंडळ यांनी खरेदी केलेली आहे. या ठिकाणी प्रकल्पामध्ये समाविष्ट होणाऱ्या सर्व स्टेक होल्डर्सची भेट घडविण्यात येऊन उभारण्यात येणाऱ्या प्रकल्पाचे सुक्ष्म नियोजन करण्यात यावे व या जागेत सर्व पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ (MIDC), मुंबई व महाबीज, अकोला यांना निर्देश देण्यात आलेले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जळकोट (जि.लातूर) तालुक्यात पशुउपचार केंद्रातील
रिक्त पदे भरण्याबाबत**

(६८) * १०४६१ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरनाथ राजूरकर,
 श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा
 खुलासा करतील काय :-

- (१) जळकोट (जि.लातूर) तालुक्यातील ४७ गावात जवळपास ५२००० पशुधन असून येथे श्रेणी-१ ची पशुउपचार केंद्रे आहेत तर वांजरवाडा, घोणसी, कुणकी व अतनूर येथे श्रेणी-२ ची पशुउपचार केंद्रे आहेत, पशुउपचार केंद्रावर पदवीधर डॉक्टरांची पदे रिक्त असल्याने याठिकाणी पर्यवेक्षक आणि सेवकांद्वारे पशुवर उपचार केला जात असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, जळकोट तालुक्यात पशुउपचार केंद्रावर पदवीधर डॉक्टरांची रिक्त पदे भरणेबाबत तसेच नियोजित जगलपुर, उमरगा, रेतु तिरुका, मालहिप्परगा व मंगरूळ या ठिकाणी पशु उपकेंद्र स्थापन करण्याबाबत पशुपालकांनी शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुनिल केदार : (१) व (२) जळकोट (जि.लातूर) तालुक्यात २० व्या पशुगणने प्रमाणे एकूण पशुधन घटक २७९०४ असून सद्यःस्थितीत तालुक्यात श्रेणी-१ चा एक व श्रेणी-२ चे चार असे एकूण पाच पशुवैद्यकीय दवाखाने कार्यरत आहेत. सद्यःस्थितीत जळकोट तालुक्यात पशुधन विकास अधिकारी व सहाय्यक पशुधन विकास अधिकारी यांचे प्रत्येकी एक पद मंजूर असून ती पदे भरलेली आहेत. तसेच पशुधन पर्यवेक्षक यांची पाच पदे मंजूर असून चार पदे भरलेली आहेत. तालुक्यातील पशुधन पर्यवेक्षक व सहाय्यक पशुधन विकास अधिकारी हे पदवीधर डॉक्टर यांच्या नियंत्रणाखाली पशुचिकित्सेचे कामकाज पार पाडत असून परिचर त्यांना सहाय्य करतात.

पशुवैद्यकीय दवाखाने स्थापन करणेबाबत निवेदन प्राप्त झाले असून सदर निवेदनाच्या अनुषंगाने प्रचलित निकष विचारात घेऊन जळकोट तालुक्यात नवीन पशुवैद्यकीय संस्था स्थापन करण्याचा प्रस्ताव शासनास सादर करण्याचे निर्देश आयुक्त पशुसंवर्धन यांना देण्यात आले आहेत.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) येथे अंमली पदार्थाची
विक्री सुरु असल्याबाबत**

(६९) * १०५२७ श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण (जि.ठाणे) मधील गांधारी उड्डाणपूल, कोळसेवाडी, डोंबिवलीतील देवीचा पाडा जेटी, कुंभारखानपाडा खाडी परिसर, मोठागाव रेतीबंदर खाडीकिनारा, चकाचक मंदिर, सावळाराम महाराज क्रीडा संकुल या ठिकाणी चरस, गांजा, एमडी पावडर, हुक्का, अफिम व भांग इ. अंमली पदार्थाची तरुण युवक-युवतींना खुलेआमपणे विक्री करण्यात येत असल्याचे दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने अंमली पदार्थाची विक्री करणाऱ्या समाजकंटकावर व त्यांना सहकार्य करणाऱ्या दोषी पोलीस अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) व (२) दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास अंमली पदार्थाची तरुण युवक-युवतींना खुलेआमपणे विक्री करण्यात येत असल्याबाबत कल्याण परिमंडळातील अभिलेखावरून दिसून येत नाही.

तथापि, दिनांक ३१/१०/२०२१ अखेरपर्यंत परिमंडळ-३, कल्याण येथे अंमली पदार्थाच्या विक्रीबाबत एकूण ९ गुन्हे दाखल करण्यात आले असून सदर गुन्ह्यात एकूण रुपये १,२९,०३,९५०/- किंमतीचे अंमली पदार्थ जप्त करण्यात आले आहेत. सदर ९ गुन्ह्यात एकूण १६ आरोपींना अटक करण्यात आली असून त्यापैकी ८ गुन्हे मा.न्यायालयात प्रलंबित असून १ गुन्हा पोलीस तपासाधीन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे पोलीस आयुक्तालयाच्या पोलीस भरतीच्या लेखी परीक्षेत
डमी (बोगस) विद्यार्थी बसविल्याबाबत**

(७०) * ११२३३ श्री.रणजितसिंह मोहिते-पाटील : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे पोलीस आयुक्तालयाने रिक्त पदासाठी घेतलेल्या सन २०२१ च्या पोलीस भरतीच्या लेखी परीक्षेत डमी (बोगस) विद्यार्थी बसविल्याच्या तीन घटना माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पोलीस भरतीच्या लेखी परीक्षेत डमी (बोगस) विद्यार्थी बसविणाऱ्या दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) होय.

(२) पुणे पोलीस आयुक्तालयाने रिक्त पदांसाठी सन २०२१ मध्ये घेतलेल्या पोलीस भरतीच्या लेखी परीक्षेमध्ये डमी (बोगस) उमेदवार बसविल्या प्रकरणी २ पोलीस स्टेशनमध्ये एकूण ८ आरोपींविरुद्ध ३ गुन्हे दाखल करण्यात आले असून पुढील तपास सुरू आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोरेगाव पोलीस ठाणे (जि.सातारा) येथे तक्रारदारास
पोलिसांनी मारहाण केल्याबाबत**

(७१) * ११३५९ श्री.शशिकांत शिंदे : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लियाकत कासम सय्यद, मु.पो.सातारा रोड (पाडळी) हे दिनांक १६ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास कोरेगांव पोलीस ठाणे (जि.सातारा) येथे तक्रारी नोंदविण्यास गेले असता तेथे उपस्थित असणारे ए.पी.आय.

एस.एस.साळुंखे व कर्मचारी यांनी तक्रारकर्त्यांना पोलीस स्टेशनमध्ये जबर मारहाण करून त्यांच्या पायाचे हाड मोडले व फायबर दांडक्याने मारून त्यांना जबर जखमी केले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, लियाकत कासम सय्यद यांनी सातारा येथील शासकीय रुग्णालयामध्ये जाऊन उपचार करून घेतले व पोलीस ठाण्यात तक्रार दाखल करण्यास गेले असता तेथील पोलीस शिपाई विशाल पवार व पोलीस हेड कॉस्टेबल मधूकर बसवंत यांनी तक्रार घेण्यास नकार देऊन श्री.सय्यद यांना मारण्याची धमकी दिली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर घटनेची लेखी तक्रार पोलीस अधीक्षक कार्यालय, सातारा यांच्याकडे दिनांक ७ डिसेंबर, २०१८ रोजी लियाकत कासम सय्यद यांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) या प्रकरणी तत्का. पोलीस निरीक्षक यांचेमार्फत केलेल्या चौकशीअंती सदर प्रकरणी कोणतेही अधिकारी/अंमलदार दोषी आढळले नसल्याने कोणावरही कारवाई केलेली नाही अगर प्रस्तावित नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद विभागातील जिल्हा स्तरावरील मंडल अधिकारी
संवर्गाची सेवाजेष्ठता यादी प्रसिध्द करण्याबाबत**

(७२) * ११४२१ श्री.विनायकराव मेटे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मा.प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई यांच्याकडील तलाठी/मंडल अधिकारी संवर्ग सेवाजेष्ठता यादीबाबतचा मूळ अर्ज क्रमांक ३५४/२०१५ मधील निर्णय व त्यानुषंगाने शासनाचे दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०१७ रोजीचे अंमलबजावणीचे

पत्र तसेच सा.प्र.वि. चे शासन निर्णय दिनांक २१ ऑक्टोबर, २०२१ नुसार राज्य शासनाचे अधिकारी व कर्मचारी यांच्या सेवाज्येष्ठता याद्या प्रत्येक वर्षी तयार करण्यात याव्यात असे निर्देश आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांनी बीड जिल्ह्यातील दिनांक २९ ऑक्टोबर, २०१७ नंतर अद्याप मंडल अधिकारी संवर्ग सेवाज्येष्ठता याद्या प्रसिध्द केल्या नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यामुळे बीड जिल्ह्यातील ४० मंडल अधिकारी पदोन्नती पासून वंचित राहिले आहेत, त्यानुषंगाने संबंधित मंडल अधिकारी, जिल्हा तलाठी संघ बीड व लोकप्रतिनिधी यांनी पत्रव्यहार करूनही कार्यवाही करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, मराठवाडा विभागीय स्तरावरील दिनांक १ जानेवारी, २०२१ रोजीची स्थिती दर्शवणारी मंडल अधिकारी संवर्गाच्या सेवाज्येष्ठता याद्या प्रसिध्द करण्याबाबत शासन स्तरावरून संबंधित विभागास सूचना देण्यात आल्या आहेत काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सेवाज्येष्ठता यादी प्रसिध्द न करणाऱ्या दोषींवर कारवाई करून सेवाज्येष्ठता यादी प्रतिवर्षी प्रसिध्द करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाळासाहेब थोरात : (१) होय, हे खरे आहे.

महसूल विभागाच्या क्षेत्रिय कार्यालयातील काही लिपिक टंकलेखक/अव्वल कारकून यांनी महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरणामध्ये मूळ अर्ज क्र.३५४/२०१५ दाखल केला होता.

(२) हे खरे नाही.

जिल्हाधिकारी कार्यालय, बीड यांच्या दिनांक ०२/०७/२०२१ च्या आदेशान्वये बीड जिल्ह्यातील मंडळ अधिकारी संवर्गाची दिनांक ०१/०१/२०२१ अखेरची अंतिम ज्येष्ठता यादी प्रसिध्द करण्यात आली आहे.

(३) हे खरे नाही.

मा.लोकप्रतिनिधी यांच्या दिनांक १२/०७/२०२१ रोजीच्या पत्राच्या अनुषंगाने विभागीय आयुक्त कार्यालय, औरंगाबाद यांनी दिनांक २७/०७/२०२१ व दिनांक १८/०८/२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये औरंगाबाद विभागातील सर्व जिल्हास्तरावर मंडळ अधिकारी संवर्गाच्या अंतिम जेष्ठतायाद्या प्रसिध्द झाल्यानंतर विभागीय स्तरावर आठ जिल्ह्यांची एकत्रित मंडळ अधिकारी संवर्गाची प्रारूप जेष्ठता यादी व अंतिम यादी प्रसिध्द करण्याची दक्षता घेण्यात येईल असे मा.लोकप्रतिनिधी यांना कळविण्यात आले आहे. तदनंतर विभागीय आयुक्त कार्यालयाने दिनांक १/११/२०२१ रोजी दिनांक ०१/१/१९९८ ते ३१/१२/२०१३ या कालावधीची अक्कल कारकुन/ मंडळ अधिकारी संवर्गाची एकत्रित अंतिम ज्येष्ठता यादी प्रसिध्द केली असून त्यानुसार पदोन्नतीची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) शासन सेवेतील कर्मचाऱ्यांच्या जेष्ठतासूची प्रत्येकवर्षी तयार करणे व प्रसिध्द करणे संदर्भातील सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक २१/१०/२०११ च्या शासन निर्णयातील सूचनांनुसार विभागीय आयुक्त/ जिल्हाधिकारी यांचे स्तरावर कार्यवाही करणे आवश्यक आहे. सबब शासन स्तरावरून वेगळ्याने सूचना देण्यात आलेल्या नाहीत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

रत्नागिरी पोलीस वसाहत इमारतीची पुनर्बांधणी करण्याबाबत

(७३) * १०७२४ श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी पोलिसांसाठी निवासी इमारत बांधण्यासाठी शासनाने कोट्यवधीचा निधी मंजूर केला असून दोन वर्षात पोलिसांसाठी बहुमजली इमारत बांधण्याची घोषणा करून ३ वर्षे होऊनही पोलिसांसाठी इमारत बांधण्यात आली नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पोलिसांच्या निवासी इमारत बांधण्याच्या संदर्भात यापूर्वी मागील २ वर्षांपासून समविचारी मंचने या प्रश्नांवर उपोषण, निदर्शने करून शासनाचे लक्ष वेधले असून पोलीस वसाहतीच्या दुरवस्थेत असलेल्या धोकादायक इमारतीत पोलीस कुटुंबियांना वास्तव्य करावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने रत्नागिरी पोलीस वसाहतीतील इमारतीची पुनर्बांधणी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : (१), (२) व (३) पोलीस अधीक्षक, रत्नागिरी यांच्या अधिनस्त पोलीसांसाठी ५६२ सेवा निवासस्थाने इमारत महाराष्ट्र राज्य पोलीस गृहनिर्माण व कल्याण महामंडळामार्फत बांधण्याबाबतचा प्रकल्प प्राधान्यक्रम देणे व निधी उपलब्ध करणेबाबत पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य यांच्याकडून कार्यवाही करण्यात येत आहे. तसेच सदर प्रकल्प महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण (म्हाडा) मार्फत राबविणेच्या अनुषंगाने गृहनिर्माण विभागाशी विचारविनिमय करून पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

श्री.राजेन्द्र भागवत
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.

मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.